

JURIIDILINE AJAKIRI

Õ I G U S

TOIMETUS:

R. Räägo
peatoimetaja

**E. Ein, K. Grau, T. Grünthal, H. Kadari, J. Kleesment,
A.-T. Kliimann, E. Maddisoo, A. Palvadre, K. Parts, J. Uluots**

A. Mägi
toimetuse sekretär

S I S U.

Artiklid.

Varamaa, V.: Laevakinnistus	241
---------------------------------------	-----

Ülevaated.

Kohtud 1937. aastal	259
-------------------------------	-----

Riigikohtu tegelus.

Administratiivosakond:

Kas sel juhul, kui kulusid tagasinõudja omavalitsus Hoolekande seaduse § 22 ja 23 nõuded on täitnud, on tema kulude tagasinõudmise õigus alal hoitud?	283
Kas asjaolu, et esitamiskirjas puuduvad andmed Riigivolikogu liikme kandidaadi vanuse kohta, põhjustab esitamiskirja tühistamist?	284
Kas toetuse saamine Ajutise veneaegsete pensionäride toetamise seaduse alusel vabastab isikumaksu maksmisest? . . .	285

Tsiviilosakond:

Millisest ajast tuleb lugeda TTS § 372 ettenähtud ettevõtte kindlustusühingu alla kuuluvaks ja kindlustusühingu vastutavaks ettevõtte tööde juures töölisega juhtunud õnnetuste tagajärjel, kas sellest momendist, millal vastav töökaitseinspektor arvab ettevõtte kindlustusühingu alla (TTS § 443, 448), või momendist, millal ettevõtte suhtes on tekkinud selline faktiline olukord, et ta oma tootmisala ja tööliste arvu poolest TTS eeskirjade kohaselt peaks kuuluma kindlustusühingu alla?	285
Kas abielunaine, kelle alaline elukoht on Eestimaa maaõiguse kehtivuse piirkonnas ja kes ajutiselt Tallinnas viibides teeb seal testamendi oma abielumehe kasuks, peab BES § 1991 eeskirjade kohaselt testamendi tegemise juurde kutsuma erilise nõuandja?	286
Kui üks abikaasa on kriminaalkohtu poolt karistatud Abielu seaduse § 29 ettenähtud viisil, ning teine abikaasa sel põhjusel on õigustatud nõudma abielulahutust, siis mis momendist tekib tal õigus nõuda abielulahutust ja kas see õigus lahutuse nõudmiseks aegub ja millise aja vältel?	287

Laevakinnistus.

V. Varamaa.

(Järg.)

III. Laevakinnistus.

A. Mõiste ja liigid. Nagu kirjutise eelmises osas mainitud, taotleb laevakinnistus kahesugust eesmärki: 1) laeva lipuõiguse legitimatsiooni (nn. avalikõiguslik funktsioon) ja 2) laeva asjaõiguste ingrossatsiooni (nn. eraõiguslik funktsioon). Seejuures laevakinnistus erineb tavalisest kinnistusest avalikõigusliku funktsiooni evimisega ja laevade registrimisest — eraõigusliku funktsiooniga¹¹⁶. Seega laevakinnistus teataval määral on nende mõlema vahepealseks õigusinstituudiks, seondades kummagi olulisi põhielemente¹¹⁷.

Laevakinnistuse eesmärkide taotlemiseks toimub laeva teatavate majanduslikult ja õiguslikult oluliste faktide ning õigussuhete võimalikult täiuslik ja usutav tuvastamine vormilise õigustoiminguga: sissekandega laevakinnistusregistrisse, — kinnistuskorraga analoogsete reeglite kohaselt¹¹⁸. Laeva samasusandmed ning õigussuhted tuvastatakse vastavate spetsiaalsete sissekannetega, kuid toimuv laeva kinnistamine *in uno actu* on lipuõiguse legitimatsiooniks¹¹⁹.

Laeva lipuõiguse ordinaarse legitimatsiooni mõttes laevakinnistus on:

¹¹⁶ Notariaalseaduse (lühendatult Not.-sead.) (VSK XVI k. 1. j. — 1914. a. väljaanne) § 286—369 käsitlevad tavalist kinnistamist, kuna laevade registrimist käsitlevad LvKRS § 89—104.

¹¹⁷ Senikehtinud laevakinnistuse kohta vrd. A. Piip, Kaubandusõigus, 1933, lk. 310 jj.

¹¹⁸ LvKRS eelnõu seletuskirjas (lk. 17) on öeldud, et „eelnõu II osas (§§ 36—88) käsitletavale laevakinnistuskorrale on võetud aluseks senine laevakinnistuskord (LvKinS § 9—17, Not. sead. § 286—369), mis sellekohaselt on muudetud ja täiendatud seniste tegelikkude kogemuste põhjal“.

¹¹⁹ Sama — H. Samson-Himmelstjerna, *op. cit.*, lk. 18.

1. Kohuslik laevakinnistus, — kui lipuõiguse legiti-
matsiooniks teatava laeva kinnistamine on kohuslikult
nõutav¹²⁰.

2. Vabatahtlik laevakinnistus, — kui lipuõiguse legi-
timatsiooniks teatava laeva kinnistamine pole nõutav,
kuid laevaomaniku soovil lubatav¹²¹. Tavaliselt neid
laevu registritakse, või erandina — jahtlaevu registritakse
mõnes nn. jahtklubis¹²². Kinnistamise korral aga need kui
kinnistatud laevad ei tohi samaaegselt olla kantud kinnista-
mata laevade registrisse¹²³. Kinnistatud jahtlaeva suhtes pole
keeldu samaaegseks registrimiseks mõnes jahtklubis.

Laevakinnistus on seesugune legitimatsioonivõimelise eesti laeva lipuõiguse ordinaarne legitimatsioon, mis — kohuslikuna või vabatahtlikuna — toimub laeva samasusandmete ja õigussuhete ingrosseerimisega (sissekandmisega) Teedeministeeriumi Veeteede Talituses peetavasse laevakinnistusregistrisse.

B. Laevakinnistusraamatud LvKRS kohaselt on:
1) laevakinnistusregister, 2) laevakinnistuspäevik ja 3) laeva-
toimik¹²⁴. Laevakinnistusraamatud tuginevad üldiselt kinnis-
tusraamatute süsteemile, erinedes vaid selles, et nende hulgas
on välja jäetud kinnistus-ürikuteraamat (krepostnaja kniga,
kinnistusraamat sõna kitsamas mõttes) ja avaldusraamat
(javotšnaja kniga), andes esimese raamatu ülesanded laeva-
toimikule ja teise ülesanded — pävikule. Õieti on meie laeva-
kinnistusraamatute süsteem ligindatud Saksa laevaregistrin-
duse raamatutesüsteemile¹²⁵.

Kõrvuti nende laevakinnistusraamatutega peetakse teh-
niliste „abiraamatutena“ teatava ülevaatlikkuse saamiseks
kaht eri kartoteeki, kusjuures iga laeva või laevaomaniku

¹²⁰ LvKRS § 1; sanktsiooninormina — KrS § 341; vt. LvKRS-KpS
VII osa. Vrd. V. Varamaa, *op. cit.*, lk. 147.

¹²¹ LvKRS ms § 2. Vrd. V. Varamaa, *op. cit.*, lk. 147.

¹²² LvKRS § 3.

¹²³ Vrd. LvKRS-ms § 101.

¹²⁴ LvKRS § 36. Laevakinnistusraamatute suhtes vrd. ka Not.- sead.
§ 303—315 ja 329—335.

¹²⁵ Vrd. L. Sternberg — K. Siehr, *Das Registerrecht*, 1930,
lk. 27—31; samuti A. Brand — Meyer zum Gottesberge, *Die
Registersachen*, 1929, lk. 79 jj.

kohta peetakse vajalikkude andmete märkimiseks eri kaarti¹²⁶.

Laevakinnistusraamatud hoitakse Veeteede Talituse erilises laevakinnistusarhiivis ja neid ei tohi sealt välja viia mitte mingil tingimusel¹²⁷. Laevakinnistusregistriga on ametiajal kõigil õigus tutvuda. Muid laevakinnistusraamatuid vaadata ja kõigist raamatuid väljavõtteid ning ära kirju saavad: 1) kohtu- või ametiasutiste (*in praxi*: ka Kaubandus-Tööstuskoja) ametnikud ainult ametikohusliku tarviduse korral, ja 2) laevaomanik (ka selle volinik) või laevahüpotekaar-kreditor igal juhul, erandina aga 3) kolmandad isikud, selleks tõsise tarviduse ja õiguste korral, ainult laevakinnistus-inspektori loal. Veeteede Talitus on igal juhul kohustatud andma kohtu- ja ametiasutiste nõudel kõiki vajalikke andmeid laevakinnistusraamatuist¹²⁸.

a. Laevakinnistus päevik (või lihtsalt: päevik) on iga kalendriaasta kohta eraldi peetav nn. sisendusregister, millesse kantakse saabumise järjekorras kõik kinnistustaotlused nende olulises sisus, samuti kinnistusotsused¹²⁹.

b. Laevatoimik on iga laeva jaoks eraldi, millesse kantakse kõik laeva suhtes laevakinnistuslikult olulised dokumendid¹³⁰.

c. Laevakinnistusregister kui õiguslikult olulisem laevakinnistusraamat on avalik register, millest nähtub kinnistatud laeva faktiline ja õiguslik seisund.

Laevakinnistusregister põhineb reaalfooliumi süsteemil, s. t. igale laevale on registris avatud vastav osa (foolium)¹³¹. Laevakinnistusühik on õigussisuline mõiste vastandina kinnistusühiku kui õigusvormilisele mõistele¹³².

¹²⁶ LvKRS § 42; Eelnõu seletuskirjas (lk. 18): „Kartoteegid on võetud seniste tähestikuliste nimestikkude asendamiseks (Not. sead. § 329), et hõlbustada üldist asjaajamist.“

¹²⁷ LvKRS § 43; vrd. ka Not.-sead. § 331.

¹²⁸ LvKRS § 44–45. Vrd. Not.-sead. § 332–334.

¹²⁹ LvKRS § 40.

¹³⁰ LvKRS § 41, ka § 17 lõik III ja § 83 lõik III.

¹³¹ LvKRS § 38.

¹³² Laevakinnistusühik on reaalne suurus, iga laev kantakse eraldi ossa. Sellest järeldub, et laevakinnistusühikute liitmine ja nende jaotamine mitmeks ühikuks, nagu see on võimalik tavalise kinnistusühiku puhul (vrd. Not.-sead. § 311 ja 312), pole mõeldav.

Igale laevale avatud osa (foolium) koosneb neljast jaost¹³³. Iga jagu koosneb lahtritest¹³⁴ ja järgmiselt:

I jagu („Laeva kirjeldus“):

1) Laeva kinnistamise aeg ja number¹³⁵.

Laeva kinnistamise daatum on õiguslikult oluline laeva lipuõiguse legitimatsiooni ja kinnistatud laeva õigusliku eriseisundi algmomendi tuvastamisel¹³⁶.

2) Laeva nimi; muutmise korral ka endine nimi, kuid rohkemalt kaks endist nime¹³⁷.

Laeva nimi on laeva identsuse oluliseks elemendiks. Iga eesti laev on kohustatud omama nime, mis selgesti erineb teiste eesti laevade nimedest. Laeva nime valiku õigus kuulub laevaomanikule. Laeva nime muutmise toimub ainult Veeteede Talituse loal¹³⁸.

3) Laeva kutsesignaal.

Laeva kutsesignaal on nelja kirjatähe kombinatsioon, mida Veeteede Talitus *ex officio* annab igale eesti laevale, kusjuures kaks esimest tähte määravad laeva kuuluvust eesti laevana, kuna järgmised, nende mitmekesisuses, — laeva individualiteeti (näit. ESKM või ESLO). Kutsesignaal ei muutu laeva nime või kodusadama muutmise korral. Kutsesignaal on samuti laeva identsuse olulisem element, eriti tänapäeval levinud raadiosignalisatsiooni tõttu¹³⁹.

4) Laeva kodusadam.

Laeva kodusadamaks võime lugeda sadamat, mis

¹³³ LvKRS § 39. Registri vorm on näidatud LvKRS § 39 lisana.

¹³⁴ Vrd. LvKRS § 69.

¹³⁵ Näide: „Kinnistatud 17. nov. 1937. a. Nr. 8.“ Kinnistamise aeg on märgitud selles kinnistusotsuses, millega laeva kinnistamise taotlus on rahuldatud.

¹³⁶ Kinnistatud laeva õigusliku eriseisundi kohta vrd. V. Varasmaa, *op. cit.*, lk. 153—157.

¹³⁷ Näide: „Sinilind“, end. „Kustas“, end. „Neptun“.

¹³⁸ KlvOmVaS § 4¹ (LvKRS-KpS IV osa).

¹³⁹ Vrd. The 1931 International Code of Signals, Vol. I, For visual and sound signalling. London, 1932. — Briti valitsus tegi 1927. a. Washingtonis Rahvusvahelisel raadiotelegraafi konverentsil ettepaneku, laevade raadiosignalisatsiooni levikust tingitult, seniste laevasignaalkoodide ametlikuks kodifitseerimiseks, mis Londonis (1928—1930) teostuski nn. 1931. a. Rahvusvahelise Signaalide Koodi näol. Laeva kutsesignaal väljendub kas kõla- (raadio-) või märgu- (lipu-) signaalina.

sellena märgitud laevaderegistris (resp. laevakinnistusregistris) või laeva (ka ajutisel) liputunnistusel¹⁴⁰. Kodusadama valiku õigus kuulub laevaomanikule¹⁴¹. Õiguslikult kodusadam on oluline *quasi*-domitsiilina¹⁴².

5) Laeva liik, materjal ja taglas¹⁴³.

Need puht-ehitustehnilised andmed annavad üldpildi laeva välisest ehituskonstruksioonist. Laeva liigina lihtsalt mõistetakse, kas laev on auru-, mootor- või purjelaev või praam või lodi, või ujuvabinõuna — ujuvkraana, ujuvdökk, ramm jne. On ka oluline, kas laev on kauba- või ainult prahi- või reisijatelaev.

6) Laeva maht (bruto-neto) ja mõõdud (pikkus, laius, sügavus)¹⁴⁴.

Laeva maht on laeva ruumide mahutavus. Laeva identsuse olulisem element, nii 1) eraõiguslikult — laeva charter-lepinguis ja laevaomaniku piiratud vastutuse tuvastamisel¹⁴⁵ kui ka 2) avalik-õiguslikult — laeva tehnilisel ja õiguslikul kvalifitseerimisel¹⁴⁶. Laeva maht mõõdetakse Inglise maal (1854. a.) ja hiljemini teistes riikides (meil Laevade mõõtmise seadusega¹⁴⁷) tunnustatud Moorsom'i meetodi alusel. Mõõtühikuks on Inglise päritoluga „registertonn“ (= 100 kuupjalga = 2,83 kuupmeetrit). Kogu laeva kinniste ruumide sisemine maht loetakse laeva täismahutuseks (bruto-mahutus), kuna laeva navigeerimiseks kasutatavad laevaruumid, nende hulgas kauba, reisijate, laevapere ja laevamasinate ruumid, — laeva puhtmahutuseks (neto-

¹⁴⁰ KlvOmVaS § 4 ja LvKRS § 12 ja § 13 kaudselt.

¹⁴¹ Vrd. H. Wüstendörfer, *op. cit.*, lk. 135 jj., eriti lk. 138: „Nach allgemeiner Ansicht ist nun Heimatshafen der Seeplatz, wo die geschäftliche Betriebsleitung ihren örtlichen Mittelpunkt hat.“ Meil on tihti kodusadamaks mitte sadam, vaid teatav mereäärne asula (näit. Käsmu). On vaieldav, kas kodusadamaks olgu Eesti või mõni välismaa sadam; seadus siin selgitavalt ei maini.

¹⁴² KlvOmVaS § 4 teine lõik: „Nõude laeva omaniku vastu võib tõsta ka kohtus, mille piirkonnas asub laeva kodusadam.“

¹⁴³ Näide: „Kauba-aurulaev, terasest, ühe teki ja kahe mastiga“.

¹⁴⁴ Näide: „Laeva maht on 1362,76 bruto-reg.-tonni ja 786,83 neto-reg.-tonni. Laeva pikkus 70,12 m, laius 9,95 m ja sügavus 5 m“.

¹⁴⁵ Vrd. KlvOmVaS § 7 viimane lõik. Neil juhtudel laeva maht registertonides arvutatakse eri alustel, vrd. sama sead. § 17.

¹⁴⁶ Näit. sadamamaks võetakse igalt neto-reg.-tonnilt — Sadamamaksude seadus (RT 1931, 18, art. 106) § 2.

¹⁴⁷ Lühendatult LvMS (RT 1924, 85/86, art. 66 ja 1927, 115, art. 94).

mahutus)¹⁴⁸. Laeva mõõtmist teostavad vastavad laevamõõtjad¹⁴⁹. Vastava mõõdukirja annab laevale Veeteede Talitus¹⁵⁰. Mõõdukirja on kantud ka muud nõutavad andmed, nagu laeva liik, taglas, laeva mõõdud jne.

7) Laeva kere, masinate ja katelde ehitamise koht ja aeg¹⁵¹;

Need laeva tehnilised andmed on olulised laeva majandusliku väärtuse, eeskätt ka laeva vanuse tuvastamisel.

8) Laeva kinnistusregistrist kustutamise aeg ning põhjus.

Laeva registrist kustutamine evib konstitutiivset tähendust Eesti lipuõiguse ja kinnistatud laeva õigusliku eriseisundi minetamisel.

9) Muutused kõigis neis andmeis ja 10) märkused.

LvKRS kohaselt kantakse 10. lahtrisse kahesuguseid märkmeid: a) kinnistatud *quasi*-laeva ehitamise või ümberehitamise kohta¹⁵² ja b) koormistatud laeva registrist kustutamise seadusliku ajendi olemasolu kohta¹⁵³.

II jagu („Laevaomanik“):

a) Laevaomaniku nimi ja perekonnanimi, riikkondsus ja elukoht.

Füüsiline isik on käesoleval juhul laeva ainuomanikuks, kui aga laeva omanikuks on kaks või rohkem isikut, siis moodustub laevaühing.

¹⁴⁸ Laeva täismahutuse ja puhtmahutuse mõõtmise kohta sisaldab üksikasjalisi sätteid Laevade mõõtmise määrus (RT 1924, 144). Laevade puhtmahutuse ulatust iga riik määrab isesuguselt. Praktiliselt siin tekkinud raskuste vältimiseks on riigid vastastikku tunnustanud laevade mõõtmise ühtlust ja laevade mõõdukirju kas kokkulepete või lihtsa vastastikkuse alusel. Meil on kokkulepped sõlmitud peaaegu kõigi riikidega.

¹⁴⁹ LvMS § 7. Laevamõõtmine toimub Veeteede Talituse järelevalvel, selleks tema poolt määratud laevamõõtjate poolt.

¹⁵⁰ Kohuslikult mõõdetavad on eesti laevad, mahuga vähemalt 20 br.-reg.-tonni, kui ka sama mahuga välismaa kaubalaevad, kui nad liiguvad Eesti vetes ja nende laevade mõõdukirju Eestis pole tunnustatud. Vrd. LvMS § 2 ja 3.

¹⁵¹ Näide: „Laev on ehitatud Campbeltown'is, Inglismaal, 1894. a. Laeva masinad on ehitatud Greenrock'is, Inglismaal, 1894. a.“

Laeva kinnistamise korral nende nõutavate andmete puudumisel peab laevaomanik tõendama nende andmete esitamise võimatust 2 tunnistaja kaudu või muul teel; vrd. LvKRS § 57 viimane lõik.

¹⁵² LvKRS-ms § 39 viimane lõik. Seesuguse märkuse olemasolu laevakinnistusregistris keelab laevale liputunnistuse andmist; vrd. LvKRS § 11.

¹⁵³ LvKRS § 79.

b) Laevaühingu nimi, laevaühingu osanikkude ning laeva disponendi nimed ja perekonnanimed ja riikkondsus ning disponendi või selle puudumisel ühe suurema osaniku elukoht, ning kui juriidiline isik on osanikuks, siis selle nimi ja asukoht¹⁵⁴.

Laevaühing kui individualistliku kapitalikoondumise printsiibile rajatud laevandus-ettevõtte vorm on meil valdav nähtus. Laevakinnistuse puhul on tõusetunud küsimus, kas laevaühing on juriidiline isik ja kas ühine kaasomand mitmele laevale kujundab ühist laevaühingut. Kehtiva seadusnormi kohaselt laevaühing on mitmele (vähemalt kahele) isikule kuuluva laeva ühisel arvel kasutamine sõitudeks äriisel otstarbel¹⁵⁵. Seega laevaühing on teataval määral kaubanduslik täisseltsing asjaõigusliku alusega (nn. *societas re*). Laevaühingu olulisiks eeldusiks on: 1) kaasomand laevale, ning 2) laeva kasutamine ühissetevõttena, vormivabalt nn. laevaühingu-lepinguga, kuid mille asjaõiguslikuks aluseks on laev¹⁵⁶. Kuigi praksises vaadeldakse laevaühingut teatava isikuühitsusena, siiski ei järeldu veel sellest, et laevaühing on juriidiline isik, samuti kui juriidilist isikut, kellele kuulub teatav laev, ei saa lugeda laevaühinguks tehnilises mõttes, sest laevaühing ei evi korporatiivset rakki- mit õiguslikult sõltumatu varandussfääriga, ka täis- või usaldusühingu mõttes¹⁵⁷. Ka pole mõeldav, et laevaühing on mitme laeva kasutamiseks moodustatud laeva(de) kaasomanikkude ühing, vaid iga laeva suhtes kujuneb omaette laevaühing. Seega: kui palju laevu, niipalju ka laevaühinguid.

Laevaühingu olemasoluks on küllaldane tõendada teatavat kaasomandit laevale. Kehtivate normide kohaselt disponendi registrimine pole kohuslik¹⁵⁸; disponendi puudu-

¹⁵⁴ Näide: „Laevaühing a/l „Mari“, kelle osanikeks on: 1) Oskar Suursoo, Eesti kodanik, $\frac{2}{5}$ osa laevast, 2) Karl Mägi, Eesti kodanik, $\frac{3}{10}$ osa laevast, ja 3) Bertil Janson, Rootsi kodanik, $\frac{3}{10}$ osa.

¹⁵⁵ KlvOmVaS § 18 ja ka § 36.

¹⁵⁶ Sama seadus § 35, ka § 20.

¹⁵⁷ Otseselt KlvOmVaS § 18 teine lõik. Laevaühingu juriidilise struktuuri teoreetilise probleemistiku kohta vrd. ligemalt H. Wüstenhöfer, *op. cit.*, lk. 490 jj.

¹⁵⁸ KlvOmVaS § 21 jj. Kehtiv õigus tunneb laeva disponendi kui laevaühingu asjaajaja vabatahtlikku valimist, nagu see on ka inglise õiguses, vrd. Maclachlan, *op. cit.*, lk. 188 jj.

misel peab esitama nõutavad andmed suurema osaniku kohta. LvKRS kohaselt võivad laevaühingu osanikeks olla nii füüsilised kui ka juriidilised isikud.

c) Täis- ja usaldusühingu firma ja asukoht, nende täis- osanikkude nimed ja perekonnanimed, riikkondsus ja elukoht; aktsiaseltsi või kooperatiivühingu firma ja asukoht.

Juriidilise isiku laevaomanikuna kvalifitseerimisel LvKRS kohaselt piirduakse vaid juriidilise isiku nelja liigiga. Õiguslik tõelus tunneb ka muid juriidilise isiku liike, kuid nende kinnistamist seadus ei võimalda, eeskätt laeva omandi natsionaalsuse kvalifitseerimatuse tõttu. Igal juhul on oluline, et laeva kinnistamisel juriidilise isiku firma on registreeritud Kaubandus-Tööstuskojas, et sel teel selgitada juriidilise isiku riikkondsust¹⁵⁹.

d) Välismaa laevaomanikkude nimed ja perekonnanimed, riikkondsus ja elukoht ning nende Eestis asuva esindaja-voliniku nimi ja perekonnanimi, kodakondsus ja elukoht; või välismaa juriidilise isiku nimi ja asukoht ning tema Eestis asuva esindaja-voliniku nimi ja perekonnanimi, kodakondsus ja elukoht.

Nn. välismaa laevaomanikkude kui laeva omandi natsionaalsuse erakordse eeltingimuse individualisatsioon toimub üldistel alustel (vrd. p. a—c), kusjuures vaid välismaa juriidilise isiku õiguslik (seni legaalne) konstruktsioon ei tarvitse ühtida meie legaalkonstruktsioonidega (vrd. p. c). Igal juhul oluline on seesuguse esindaja-voliniku olemasolu, kelle alaline elukoht on Eestis. Samuti on laeva kinnistamisel paratamatuks eeltingimuseks teedeministri luba¹⁶⁰.

2) Laeva kaasomanikkude osade suurus¹⁶¹.

See nõue on rakendatav vaid laevaühingu korral.

3) Laeva või laevaosa omandamise aeg, alus ning hind¹⁶².

Siit nähtub laeva või laevaosa omandiõiguse tekkimise

¹⁵⁹ Vrd. Firmade seadus (RT 1929, 36, art. 26 ja 1934, 85, art. 704) ja Äride registreerimise seadus (RT 1927, 36, art. 25 ja 1934, 85, art. 704).

¹⁶⁰ LvKRS § 8.

¹⁶¹ Kehtiv õigus pole laevaosade minimaalset suurust mitte fikseerinud, nagu see on inglise õiguses — ¹/₆₄.

¹⁶² Näide: „Omandas ostulepingu alusel 22. detsembrist 1937. a. 27 000 krooni eest.“

aeg, omandiõiguse *causa*, kui ka — maksustamise seisukohalt oluline — omandamise hind.

4) Muutused neis (lahtreis 1—3) toodud andmeis ja 5) märkused.

III jagu („Laevahüpoteegid“):

1) laeva hüpotekaarvõlad¹⁶³, 2) nende kapitaalsumma, 3) vastavad muutused ja nende kustutused, 4) muudetavad kapitaalsummad, 5) vastavad kustutused, 6) kustutatavad kapitaalsummad.

Laeva hüpotekaarvõlakaks õieti on nn. laevahüpoteek, mis on kinnistatud laevale või laevaosale korroboreeritud pandiõigus igasuguse rahalise võlakohustuse tagatiseks ilma laeva valduse üleandmiseta¹⁶⁴. Kuivõrra LvKRS sätted ei määra teisiti, kohaldatakse neil juhtudel kinnisvara pantimise reegleid¹⁶⁵.

Laevahüpoteegi seadmine, muutmine ja kustutamine toimub sissekandega laevakinnistusregistrisse, nii 1) vastava eratoimingu (lepingu, testamendi jne.) alusel kas laevaomaniku nõusolekul või nende laevaomanikkude (resp. laevaühingu osanikkude) nõusolekul, kellele kuulub kokku vähemalt $\frac{2}{3}$ laevast (nn. vabatahtlik laevahüpoteek)¹⁶⁶ kui ka 2) jõustunud kohtuotsuse alusel või administratiiv-sissenõudmise korral ametiasutise otsuse alusel (nn. kohtulik laevahüpoteek)¹⁶⁷. Laevahüpoteeki võidakse teha ka välismaal Eesti konsuli kaudu, kuivõrra seda lubavad

¹⁶³ Näide: „Võlakohustuse põhjal 20. maist 1936. a. on kindlustatud X panga kasuks viiskümmend tuhat krooni 12,034%-ga aastas, millest 4% võla saldolt intressideks, pooleaastase ettemaksuga võlakohustuses väljendatud tingimustel. V(aata) p(äevik) N. 47—25. V 1936. Laevakinnistusinspektor: (allkiri).“

¹⁶⁴ LvKRS § 30, vrd. ka BES § 1569, 1580, 1336—140, 1393, 1437,

¹⁶⁵ Laevahüpoteegi suhtes kehtivad üldised pandiõiguse, eriti kinnisvara hüpoteegi (BES § 1569—1602) reeglid, kuivõrra LvKRS ei määra teisiti. Vrd. ka T. Grünthal, Pandiõiguse, eriti kinnispandiõiguse areng..., Tartus, 1937, lk. 108 jj.

¹⁶⁶ BES § 1584 ja LvKRS § 31. LvKRS tunneb vaid vabatahtlikku laevahüpoteeki, vrd. LvKRS § 84 jj. Kinnisvara pantimise reeglite tõttu on analoogselt võimalik ka nn. kohtulik laevahüpoteek, mis aga uue Tsiviilseadustikuga kaotatakse. Laevahüpoteeki seaduse jõul (nn. seaduslikku laevahüpoteeki) LvKRS ei tunne.

¹⁶⁷ BES § 1383, 1412, 1574.

konsuli asuriigi seadused¹⁶⁸. Samuti võidakse kinnistada neid välismaa laeva hüpoteeke, mis laeval lasuvad eesti laevaks muutumisel¹⁶⁹. Keelatud on vaid pantida välismaalastele eesti rannasõidu- ja sisevetelaevu¹⁷⁰.

Laevahüpoteek tagab teatavat rahalist võlakohustust, millega ta on lahutamatult seotud; võlakohustuse täielikul rahuldamisel kustub laevahüpoteek¹⁷¹. Laevahüpoteek kinnistatakse ainult kindlaksmääratud summas. Laevahüpoteegiga on tagatud nii peakohustus kui ka selle kõrvalkohustused, nagu %/0 ja laevahüpoteegi sissenõudmise kulud¹⁷².

Laeva võõrandamine toimub laevahüpoteegi säilitamisega. Kuid 1) laeva või laevaosa omandiõiguse üleminek välismaalastele, kui sellega laev kaotab Eesti lipuõiguse, samuti 2) laeva viimine teise riigi lipu alla, on keelatud ilma laeva hüpoteekaar-kreditori nõusolekuta juhul, kui laev ei siirdu eesõigustatud merevälgade ja merehüpoteekide rahvusvahelise konventsiooniga ühinenud riigi lipu alla¹⁷³. Kui aga laev võõrandatakse oksjonil, siis kustutatakse *ex officio* kõik laevahüpoteegid, millede ülevõtmist ostja ei soovi¹⁷⁴. Laeva sundmüügil pärast eesõigustatud nõuete rahuldamist ülejäävast müügihinnast tasutakse ka laevahüpoteekidega tagatud võlakohustused, vanuse järjekorras¹⁷⁵.

Laevahüpoteegi kinnistamisel antakse kreditorile dokument — laevahüpoteek¹⁷⁶. Seda laevahüpoteeki, ilma laevaomaniku nõusolekuta, on kreditoril õigus loovutada kolmandatele isikutele, kas nimelise või nimeta (*in blanco*) loovutuspealdisega¹⁷⁷.

¹⁶⁸ LvKRS § 87.

¹⁶⁹ LvKRS § 33.

¹⁷⁰ LvKRS § 32.

¹⁷¹ BES § 1325. Laevahüpoteek loomulikult baseerub puhtaktsessooruse põhimõttel; vrd. ka H. Samson-Himmelstjerna, *op. cit.*, lk. 45.

¹⁷² BES § 1351; vrd. ka Bukovski komment. BES § 1351 juurde.

¹⁷³ LvKRS § 25 ja § 24.

¹⁷⁴ BES § 1602, 3967, TKS § 1874 p. 4.

¹⁷⁵ BES § 1351, TKS § 1890¹ (LvKRS-KpS IX osa). Eesõigustatud nõuete kohta vt. KlvOmVaS § 38 jj. Laevahüpoteegile pole tagatud tavali- sele hüpoteegile omast kaitset nõuete rahuldamise astenduses. Eesõigustatud nõudeid ei saa lugeda seaduslikkudeks hüpoteekideks. Nad evivad tähtsust üksnes nõuete rahuldamise prioriteedi mõttes.

¹⁷⁶ LvKRS § 85 jj.

¹⁷⁷ BES § 1591.

Laevahüpotek amortiseerub kümne aastaga, kusjuures laevahüpoteeği kehtivust pikendatakse vastava viseerimisega. Kuue kuu kestel pärast kümne aasta möödumist viseerimata laevahüpotek tühistub ja *ex officio* kustutatakse laevakinnistusregistrist¹⁷⁸.

Kreeditor võib viivitamata üles öelda laevahüpoteeği: 1) kui laev tunnistatakse (täiesti) sõidukõlbmatuks; 2) kui tekib olukord, mis annab laevaomanikule õiguse nõuda laeva kindlustajalt kindlustustasu, tingimusega viimasele anda laev (nn. abandon), 3) kui laev on hukkunud või jäljetult kadunud ja 4) kui laev kaotab õiguse kanda Eesti lippu¹⁷⁹.

IV jagu („Laeva koormised“):

1) Märkmed ja muud kitsendused¹⁸⁰. 2) Nende muudatused ja kustutused.

IV jakku kantakse järgmised õiguslikud koormised¹⁸¹: a) laeva või laevaosa omaniku maksujõuetus; b) sissenõudmise pööramine laevale¹⁸²; c) hagi tagamine laevaga¹⁸³; d) administratiiv-sissenõudmine¹⁸⁴; e) laevakinnistusasjus esitatavad kaebused¹⁸⁵, f) kõik omandiõiguse ja muud kitsendused.

Et II jaos omandiõigus tuvastatakse positiivses mõttes, siis erinevalt kehtivast kinnistussüsteemist kantakse IV jakku kõik omandiõiguse konstitutiivsed piiramised (nn. koormised), seega toimub omandiõiguse negatiivne tuvastamine.

Märkmed ei keela uute õigussuhete edaspidist kinnista-

¹⁷⁸ LvKRS-ms § 35.

¹⁷⁹ LvKRS § 34.

¹⁸⁰ Näide: „Võlakohustuse põhjal 20. maist 1936. a. on keelatud kuni laenu lõpliku tasumiseni laeva ja selle päraldiste võõrandamine või pantimine ja laeva rohkemalt kuueks kuuks rentimine ilma X panga nõusolekuta.“

¹⁸¹ LvKRS § 49. Vrd. ka Not.-sead. § 316.

¹⁸² Vrd. TKS § 1845¹ (LvKRS-KpS IX osa).

¹⁸³ Vrd. TKS § 602¹ (LvKRS-KpS IX osa). Laeva kinnipidamine sadamas toimub erikorra järgi, vrd. TKS § 652⁴—§ 652¹⁰.

¹⁸⁴ Märkmetena kantavad administratiiv-sissenõudmised toimuvad Administratiiv-sissenõudmise seaduse (RT 1932, 2, art. 15; 1937, 9, art. 71 ja 1927, 52, art. 466) põhjal.

¹⁸⁵ LvKRS § 73 teine lõik.

¹⁸⁶ Seesuguste märkmetena võidakse kanda mitte üksnes omandiõiguse, vaid ka kõiki muid (seaduse mõtte kohaselt) asjaõiguslikke kitsendusi.

mist, kuid erandina: 1) laevaomaniku korraldusvõimu kitsendab täielikult¹⁸⁷ — a) nn. konkursimärke, ja 2) osaliselt¹⁸⁸ — b) nõudepööramise märke ja c) hagi tagamise märke. Viimane ainult siis, kui 1) tagatav on omandiõigus laevale või laevaosale või 2) kui taotellakse laeva või laevaosa võõrandamise, pantimise või koormise seadmise keeldu¹⁸⁹.

Sisult võime märkmeid liigitada järgmiselt: 1) kitsendused, mis taotlevad enam või vähem laevakinnistusregistri fooliumi *status quo* säilitamist laevaomaniku korraldusvõimu täieliku või osalise piiramisega, ja 2) koormised, mis isiklike nõudlustena taotlevad prioriteedi tagamist õiguste edaspidisele kinnistamisele¹⁹⁰.

Märke kustutatakse 1) kas nõudja taotlusel või 2) märkme õigusliku aluse minetamise korral *ex officio*. Erandina võidakse nõudepööramise märget kustutada ka laevaomaniku taotlusel, kui nõudja kolme kuu kestel ei taotle märkme uuendamist, arvates selle märkme kinnistamisest¹⁹¹.

C. Laevakinnistaja. Teatavasti peetakse laevakinnistusraamatuid Teedeministeeriumi Veeteede Talituses. Kuid tegelikult laevakinnistuse teostajaks (laevakinnistajaks) on Veeteede Talituse laevakinnistus-inspektor (või selle asemik), kelle otseks ülesandeks on pidada laevakinnistusraamatuid ja sooritada kinnistustoimetusi¹⁹². Laevakinnistaja kui haldusorgani menetlusis subsidiaarselt on kohaldatav Administratiiv-menetluse seadus (lühendatult — Ad.-menetl. sead.)¹⁹³, kuivõrra laevakinnistusmenetlusis („laevakinnistusasjus“) *expressis verbis* LvKRS ei määra teisiti.

Veeteede Talituse laevakinnistustegevuse järelevalvajaks

¹⁸⁷ Igasugune õiguste ja koormiste kinnistamine on keelatud nii vabahtlikult kui ka sunduslikult.

¹⁸⁸ On keelatud neil juhtudel õiguste ja koormiste kinnistamine vabahtlikult, s. o. laevaomaniku soovil, kuid näiteks sissenõudmise pööramise taotlust ei saa tagasi lükata, sest siis on tegemist nn. sundusliku kinnistamisega.

¹⁸⁹ LvKRS § 50.

¹⁹⁰ Vrd. siinjuures — O. Zwingmann, Die Vormerkung nach ausländischem und lettländischem Recht (Rigasche Zeitschrift für Rechtswissenschaft, 1. Heft, 1937), lk. 1 jj.

¹⁹¹ LvKRS § 50 kolmas lõik.

¹⁹² LvKRS-ms § 37.

¹⁹³ RT 1936, 4, art. 25.

on Tallinna Ringkonnakohus, ühelt poolt selle tegevuse revideerijana ja teiselt poolt kohtuliku kaebeinstantsina¹⁹⁴.

Laevakinnistus-inspektori otsustele, korraldustele ja tegevusele laevakinnistuse asjus on kinnistuse taotlejail õigus kaevata Tallinna Ringkonnakohtule TKS ettenähtud erakaebekorras 2 nädala kestel, arvates kaevatava asjolu teadasaamisest, kusjuures kaebuse esitamise fakt võidakse kaebaja soovil kinnistada märkmena. Kolmandatel isikutel neil juhtudel on vaid õigus inspektori ametitegevuse vastu vaidelda hagemise korras¹⁹⁵. Inspektori muude otsuste, korralduste ja tegevuse suhtes on tarbe korral kõigil asjasthuvitatuil õigust kaevata Ad.-menetl. sead. alustel ja korras¹⁹⁶.

Laevakinnistaja ametitegevusest tingitud kahjude eest vastutab Veeteede Talitus, ühesugusel alusel ja ulatuses kinnistasametitega¹⁹⁷.

D. Laevakinnistusmenetlus. Laeva samasusandmete ja õigussuhete seadmise, muutmise või kustutamise kohta laevakinnistusraamatutesse sissekannete tegemise menetlust nimetatakse LvKRS kohaselt kinnistustoimetuseks. See nn. sissekandemenetlus haldusasutise poolt sooritatuna teataval määral kui haldusmenetlus allub Ad.-menetl. sead. normidele, kuivõrra LvKRS ei määra teisiti¹⁹⁸.

Kinnistustoimetuse jaguneb kolme menetlusastmesse: 1) eelmenetlus, või LvKRS kohaselt kinnistustaotlus, 2) tuvastusmenetlus ja 3) kinnistusotsus.

1) Kinnistustaotlus on vajalikuks eelduseks kinnistustoimetuse sooritamisel. Kinnistustaotlus toimub inspektorile otse või kinnistamata laevade registripidajate kaudu nn. kinnistuse taotlejate poolt suuliste või kirjalikkude avalduste või kohtu- või ametiasutiste teatiste esitamisega¹⁹⁹.

¹⁹⁴ LvKRS § 5 ja § 73.

¹⁹⁵ LvKRS § 73; vrd. Not.-sead. § 365–367.

¹⁹⁶ Ad.-menetl. sead. § 81 jj.

¹⁹⁷ LvKRS § 74, Not.-sead. § 301 (TKS § 1331–1336). Vrd. ka Kohtute seadus (RT 1938, 36, art. 321) § 62 jj. ning VII osa p. 9.

¹⁹⁸ Kahtlemata on Ad.-menetl. sead. vaid subsidiaarselt kohaldatav.

¹⁹⁹ LvKRS § 52. Tavaliselt laevaomanik, kuid ka isik, kelle olemasolev õigus sissekandega koormistatakse; koormise märkmena kinnistamisel on taotlusõigustatuks aktiivlegitimeeritud isik (nn. nõudja). Ka nende volinik (LvKRS § 56). Vrd. H. Samson-Himmelstjerna, *op. cit.*, lk. 22. Kinnistustaotlusi võidakse esitada ka kinnistamata laevade registripidajate kaudu, vrd. LvKRS § 89.

Kinnistustaotlusega esitatakse kõik seadusega nõutavad faktilised ja õiguslikud andmed ja neid tõestavad dokumendid. Laeva kinnistamisel peab esitatama: 1) kinnistatavaid õigussuhteid tõendavad dokumendid²⁰⁰, 2) laeva omandi natsionaalsust tõendavad dokumendid²⁰¹, 3) tunnistus laeva kustutamise kohta senisest välismaa laevaderegistrist²⁰² ja 4) kõik võimalikud dokumendid, mis tõendavad laeva samasusandmeid²⁰³.

Kinnistatavaid õigussuhteid tõendavad dokumendid esitatakse algkirjadena või teatavail juhtudel notariaalärakirjadena, seejuures välismaal koostatud dokumendid vastavalt tõestatuina või legaliseerituina; võõrkeelseid dokumente võidakse nõuda ka eestikeelses tõlkes²⁰⁴. Varem esitatud dokumendi suhtes viidatakse nii 1) dokumendile kui ka 2) avaldusele või laevatoimikule, milles dokument leidub. Kinnistustaotlusega esitatakse tarbe korral ka asjasthuvitatud isikult seadusega nõutav nõusolek²⁰⁵. Laevaühingule kuuluva laeva kinnistamiseks on nõutav kõigi osanikkude sellekohane nõusolek (näiteks, vastavale avaldusele allakirjutamisega), kuid erandina võidakse laeva kinnistada ka ühe kaasomaniku taotlusel, kui ta tõendab, et teised kaasomanikud ei saa seda teha seadusliku takistuse tõttu ja kui dokumentaalselt on tõendatud nende kaasomanikkude omandiõigus laevale²⁰⁶.

²⁰⁰ Seesugusteks dokumentideks võivad olla, näiteks, ostu-müügi leping (bill of sale), kinkeleping või mõni muu dokument, mis tähendab teatavat õigust. Vrd. LvKRS § 57 p. 1.

²⁰¹ Laeva omandi natsionaalsust tõendavateks võime lugeda kõiki dokumente, millega usaldusväärset tõendatakse laeva omaniku riikkondsust. LvKRS § 8 juhtudel — teedeministri luba.

²⁰² Et vältida laeva simultaanset registrimist (pro kinnistamist), eriti välismaa laevaderegistrites, Vrd. LvKRS § 57 p. 3.

²⁰³ Tavaliselt peab laev olema enne Eesti laevamõõtjate poolt mõõdetud, kui taotellakse laeva kinnistamist. Kinnistustaotlusel on küllaldane, kui sellest vaid teatatakse, kusjuures laevakinnistaja *ex officio* muretseb nõutavad andmed. Teatavail erandjuhtudel: 1) kui kohe nõutakse välismaalt omandatud laeval lasuva ostuvõla kinnistamist (konsuli tõendatuna), siis laeva kinnistamisel Eesti mõõdukirja võib asendada kas konsuli vastav tõend või senine tunnustatud mõõdukiri (LvKRS § 65) ja 2) kui kinnistatakse *quasi*-laeva, siis laevaehitusakt või laevaümberehitusakt (LvKRS § 58).

²⁰⁴ LvKRS § 59—61.

²⁰⁵ LvKRS § 62.

²⁰⁶ LvKRS § 63. Seadus tunneb siin ka veel teist iseärasust laeva omandamisel ühe isiku poolt mitme isiku arvel ja ülesandel; vrd. LvKRS § 64.

Iga kinnistustaotlus kantakse viivitamata ning saabumise järjekorras eri numbril all päevikusse. Ühel ja samal päeval ühise laeva asjus saabunud kinnistustaotlused loetakse ühevõrreks ja otsustatakse päevikusse sissekandmise järjekorras²⁰⁷.

2) Tuvastusmenetlus. Kõik kinnistustaotlused, võimalikult kohe pärast päevikusse kandmist, kontrollib laevakinnistaja, päevikusse kandmise järjekorras. Kontrollimise eesmärgiks on tuvastada: 1) kas kinnistustaotlus on seaduspärane niihästi selle taotleja õigustuse kui ka kinnistustaotluse ja selle dokumentatsiooni vormipärasuse ja asjakohasuse mõttes; 2) kas taoteldava sissekande tegemisel ei ole faktilisi või õiguslikke olundeid, mis ei võimalda või otse keelavad sissekande tegemist, 3) kas taoteldav õigussuhe on sissekandevõimeline ja 4) kas taotluse aluseks olevad dokumendid nii vormiliselt kui ka sisuliselt pole mitte nähtavalt *in fraudem legis*²⁰⁸.

On ilmne, et kontrollimise iseloomu kõigepealt tingivad laevakinnistuse funktsionaalne iselaad ja registri sissekannete eeldatav seaduspärasus ja õigsus. Ainult seesugused sissekanded on lubatavad, millede andmete õigsus ja õigussuhete õiguskehtivus on usutavalt dokumenteeritud. Põhjendatud kahtluse korral laevakinnistaja on õigustatud ja kohustatud mitte ainult vormiliseks, vaid ka materiaalseks kontrolliks, kuigi ainult kinnistustaotluse dokumentatsiooni legaliteedi mõttes. Näiteks õigussuhe, mis toetub nähtavalt tühisele õigustoimingule, pole kinnistatav, kuid õigustoimingu õiguslik vaieldavus ei õigusta sissekande mitteteostamist. Kontrollitav pole, kas sissekandega riivatakse kolmandate isikute materiaalset õigushuvisid või mitte, on aga oluline küll, et teatavate „laevakinnistusregistrist nähtavate õigustatud isikute“ nõusolek oleks vastaval kujul dokumenteeritud (nn. vormiline konsensiprintsiip). Seega kinnistustaotluse materiaalset õigustust ei tarvitse laevakinnistaja kontrollida, küll aga on kohustatud vormiõiguslikult kontrollima taotluse seadusnõuetele vastavust, taoteldava sissekande õiguslikku lubatavust ja kinnistatavate andmete ja õigussuhete ja nende dokumentatsiooni seaduspärasust (nn. legaliteedi kontroll)²⁰⁹.

²⁰⁷ LvKRS § 53, 54.

²⁰⁸ LvKRS § 66.

²⁰⁹ Vrd. ka H. Samson-Himmelstjerna, *op. cit.*, lk. 21.

Kinnistustaotluse puudulikkuse korral laevakinnistaja *ex officio* ei muretse mingisuguseid täiendavaid andmeid selle puudulikkuse vältimiseks²¹⁰. Kuid kui kinnistustaotluseks vajalikkude dokumentide ja andmete puudulikkus on kergeti välditav, siis laevakinnistajal on kinnistuse taotlejalt õigus (kuid mitte kohustus) nõuda nende õigekstunnistamiseks täiendavaid teateid. Neid võidakse esitada sellekohaste avaldustega, mis saabumisel kohe kantakse päevikusse. Need avaldused peavad sisaldama vaid nõutud täiendavaid teateid, kuid ei tohi suurendada kinnistustaotlust. Nõutud täiendavaid andmeid võidakse esitada kuni kinnistusotsuse tegemiseni. Seadus neil juhtudel ei luba kinnistusotsuse tegemist kinnistustoimetuse seistamiseks²¹¹.

3. Kinnistusotsus. Kinnistustoimetuse õiguslikult olulisem meneljus-aste on laevakinnistaja kinnistusotsus. Iga kinnistustaotluse suhtes tehtav kinnistusotsus viivitamata kantakse päevikusse, kinnistustaotlusele vahetult järgnevana.

Kui kinnistustaotluse ilmnenu puudulikkus pole välditud või pole üldse välditav, siis taotlus jäetakse rahuldamata (tõrjatakse) nn. tõrjava kinnistusotsusega kas täielikult või osaliselt, sõltuvalt taotluse puudulikkuse määrast. Kahtlemata ei saa laevakinnistaja taotlust tõrjata ilma erilise ajendita või lihtsa oletuse alusel. Tõrjavas kinnistusotsuses väljendatakse taotluse tõrjamise („tagajärjela jätmise“) põhjused. Tõrjava kinnistusotsuse ärakiri saadetakse võimalikult kohe kinnistuse taotlejale²¹².

Kui kinnistustaotlus evib küllaldast õigustust sissekandeks, siis taotlus rahuldatakse kinnistusotsusega kas täielikult või osaliselt, oleneades taoteldava sissekande seaduslikkude eelduste olemasolu määrast kinnistusotsus sõnakiitsamas mõttes²¹³.

Kinnistusotsus võib toimuda ka laevakinnistaja enese algatusel, kas laeva või viseerimata laevahüpoteeegi kustutamisel laevakinnistusregistrist või laeva tehniliste samasusandmete kinnistamisel või vigase kinnistusotsuse parandamisel, nn. ametikohusliku kinnistusotsusega²¹³.

²¹⁰ LvKRS § 67.

²¹¹ LvKRS § 68 teine lõik.

²¹² LvKRS § 71.

²¹³ LvKRS § 65, 72, 75-II, 79 ja LvKRS-ms 35 ja 77.

Kinnistusotsuses hiljemini kas teiste isikute või enese algatusel avastuva vea on laevakinnistaja kohustatud kõrvaldama sellekohase uue kinnistusotsusega, ära kuulates vigasest kinnistusotsusest puudutatud isikute arvamuse. Uus kinnistusotsus ei tohi puudutada varem kinnistatud heausklikke õigussuhteid ²¹⁴.

E. Sissekanded laevakinnistusregistris. Kinnistusotsus legitimeerivalt konstitueerib taoteldava sissekande, kusjuures kinnistusotsuses sisalduv sissekande autentne tekst hiljemalt järgmisel päeval pärast kinnistusotsuse tegemist sõnatäpselt kantakse laevakinnistusregistri sellekohasesse jakku ja lahtrisse. Vigane sissekanne parandatakse inspektori õiendusega või pärast inspektori allkirja uue sellekohase sissekandega ²¹⁵.

Kuna laevakinnistusüsteem tugineb koha prioriteedi põhimõttele (*prior loco, potior jure*), siis tavaliselt sissekanded tehakse kinnistusotsuste tegemise järjekorras; erandina, kui ühevanustest kinnistustaotlustest mõned üksteist kõrvaldavad, toimub sissekannete tegemine kinnistusotsustes näidatud vanuse eesõiguse järjekorras, kusjuures see eesõigus antakse kohtuotsusel või -määrusel põhinevale kinnistustaotlusele (nn. materiaalne prioriteet) ²¹⁶.

Iga sissekanne sisaldab kinnistatud andme või õigussuhte olulist sisu. Laevakinnistusregistrisse ei saa teha igasuguseid sissekandeid, vaid ainult seaduskohaseid nn. lubatavaid sissekandeid ²¹⁷. Sissekanded, olenedes sellest, kas nad sisaldavad samasusandmeid või õigussuhteid, jagunevad: 1) olmaslikud sissekanded (reg. I jagu) ja 2) õiguslikud sissekanded; viimased jagunevad: a) artiklid, — millega seatakse, muudetakse või kustutatakse asjaõigus laevale (reg. II ja III jagu) ja b) märkmed — millega tagatakse laevale õiguse või koormise seadmise, lõpetamise või nende sisu või vanuse muutmise taotlus (reg. IV jagu). Õiguslikud sissekanded oma loomult võivad olla: 1) konstitutiivsed, kui asjaõiguse tekkimine, muutumine või lõppemine on pidetatud sissekandest (nagu omandiõiguse kinnistatud laevale või laevahüpotek), ja

²¹⁴ LvKRS § 72, ka 73; vrd. § 51 — II.

²¹⁵ LvKRS § 70, 48 — III ja § 51. Vrd. Not.-sead. § 355, 324—327.

²¹⁶ LvKRS § 54 — II.

²¹⁷ Vrd. eespool Laevakinnistusregistri sisu.

2) deklaratiivsed, kui sissekanne juba olemasolevat õigus-suhet vaid üldab.

Laevakinnistusregistri vaatamine on kõigile vaba (nn. avalikkuse põhimõte), samal ajal aga LvKRS nõuab, et keegi ei või vabandada sissekannete mitteteadmiselega, kusjuures laev vastutab laevakinnistusregistrisse kantud andmete, õiguste ja koormiste suhtes, kuigi kinnistamine iseenesest ei kõrvalda õigusliku toimingu seesmisi puudusi ja sisulist tühisust ega või rikkuda kolmandate isikute vareinkinnistatud õigusi, kuid seni kuni pole tõendatud vastupidist, tuleb laevakinnistusregistrisse kantud andmeid, õigusi ning koormisi lugeda usaldusväärseteks (nn. avaliku usalduse põhimõte)²¹⁸.

Et laevakinnistusregistri sissekannete õigust tagada, selleks on laevaomanikud kohustatud Veeteede Talitusele teatama andmete teadaolevaist muudatusist hiljemalt 14 päeva kestel, või kui need puudutavad laevaomandiõigust, siis 30 päeva kestel, — arvates nende muudatuste toimumisest. Pärast seda tähtpäeva toimuv teatamine ei vabasta karistusest²¹⁹. Mitme isiku korral on teatamise kohustus solidaarne.

F. Laeva dokumendid. Laeva kinnistamise korral antakse laevale: 1) liputunnistus — Eesti lipu kandmise õiguse tõendiks ning 2) laevatunnistus — laevakinnistusregistri ja muudes seadustes nõutavate andmete tõendiks (nn. omanditunnistus). Liputunnistust ei anta *quasi*-laevale. Nende tunnistuste tõendijõud on iseseisev, olles tegelikult sõltumatu laevakinnistusregistri sisust²²⁰.

G. Laeva kustutamine laevakinnistusregistrist. Eesti laeva legitimatsioonivõime täielikul või osalisel minetamisel *eo ipso* kaob laeva lipuõigus, mille tõttu laev tuleb kustutada laevakinnistusregistrist sellekohase sissekannte tegemisega laevakinnistusregistri I jao 8. lahtrisse. Kustutamine toimub *ex officio* kas laevaomaniku või ta voliniku või mõne muu kohusliku isiku avalduse või muul teel saadud usaldusväärsete teadete alusel.

Kui laev hukkub, jäljetult kaob, muutub täiesti sõidukõlbmatuks või kaotab õiguse kanda Eesti lippu, siis laevaomanik on karistuse ähvardusel kohustatud sellest teatama, esitades sellekohase avalduse ühes vastavate dokumentidega

²¹⁸ LvKRS § 19 jj., § 38.

²¹⁹ LvKRS § 75. KrS § 341.

²²⁰ Vrd. LvKRS § 11 jj. ja § 80 jj.

(nn. liputunnistus ja laevatunnistus), Veeteede Talitusele otse või ligema konsuli kaudu ühe kuu kestel, arvates nende asjaolude teadasaamisest, laeva lipuõiguse kaotamisest või laeva jäljetult kadunuks jäämise tähtaja möödumisest²²¹.

Koormistatud laeva kustutamisel esialgu kantakse sellekohane märge laevakinnistusregistri I jao lahter 10-ndasse ning laev kustutatakse lõplikult laevakinnistusregistrist vastava kinnistusotsusega peale kõigi koormiste kustutamist²²¹.

Kohtud 1937. aastal.

1. Kohtute koosseis.

1937. a. suurenes kohtunikkude arv ühe kohtuniku võrra ja nimelt Kohtukoja koosseisus; kohtunikkude üldarv 1937. aasta lõpuks oli 170: kollegiaal-kohtutes töötas 88 kohtunikku, üksikkohtunikke oli 82.

Riigikohus töötas aastal läbi endiselt 14-liikmelises koosseisus: esimees, abiesimees, kolm osakonna esimeest ja 9 kohtuliiget; osakondades peale osakonna esimehe kriminaalosalakonnas 2 liiget, tsiviilosakonnas 4 liiget ja administratiivosakonnas abiesimees ja 3 liiget.

Kohtukoda töötas aasta esimesel poolel samuti 14-liikmelises koosseisus: vanem esimees, osakonna esimees ja 12 kohtuliiget. Nendest töötasid kriminaalosalakonnas vanem esimees ja 5 kohtuliiget ning tsiviilosakonnas osakonna esimees ja 7 kohtuliiget. Riigiasutiste ametnikkude koosseisu seaduse muutmise ja täiendamise seadusega RT 1937—47 täiendati Kohtukoja koosseisu ühe liikme võrra. Uus liige nimetati ametisse septembrikuul ja määrati kriminaalosalakonda. Seega oli Kohtukoja koosseis aasta lõpuks 15-liikmeline.

Ringkonnakohtud töötasid 57 kohtunikuga: peale esimehe oli Tallinna ringkonnakohtul 3 abiesimeest ja 15 liiget, Tartu ringkonnakohtul 3 abiesimeest ja 14 liiget, ja Rakvere ning Viljandi ringkonnakohtul kummalgi 1 abiesimees ja 8 kohtuliiget.

Kohtu-uurijaid oli ametis 21, nimelt 1 eriti tähtsate asjade, 1 tähtsamate asjade kohtu-uurija ning 19 kohtu-uurijat, neist Tallinna Ringkonnakohtu ringkonnas 6 (kusjuures aga peale nende ka veel Saaremaa 1. ja 2. jaoskonna ning Hiiumaa jaoskonnakohtunikud kohtu-uurijate kohuseid täitsid), Tartu Ringkonnakohtu ringkonnas 6, Rakvere Ringkonnakohtu ringkonnas 4 ja Viljandi Ringkonnakohtu ringkonnas 3. (Järg lk. 265.)

²²¹ LvKRS § 76—78 ja § 29.

²²² LvKRS § 79.

Riigikohtu administratiivosakonna

I astme toimetused Asutised, kelle otsuste vastu kaebused antud	1. jaanuariks 1937. a. oli lõpetamata	1937. aastal tuli juurde	Kokku	Lõpetati 1937. aastal										Kokku	1. jaanuariks 1938. a. jät lõpetamata	
				Rahuldati		Jäeti tagajärjeta		Jäeti läbi vaatamata		Kõrvaldati läbi vaatamisel		Pandi seisma				Kokku
				arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%			
1 Kohtuministeerium	—	1	1	—	—	1	100,00	—	—	—	—	—	—	1	—	
2 Vangimajade Valitsus	1	4	5	1	33,33	1	33,33	—	—	1	33,34	—	—	3	2	
3 Siseministeerium	—	5	5	2	40,00	2	40,00	—	—	1	20,00	—	—	5	—	
4 Teedeministeerium	—	9	9	—	—	8	100,00	—	—	—	—	—	—	8	1	
5 Maanteede Valitsus	—	4	4	1	50,00	—	—	1	50,00	—	—	—	—	2	2	
6 Haridusministeerium	—	5	5	2	50,00	2	50,00	—	—	—	—	—	—	4	1	
7 Majandusministeerium	4	16	20	4	22,22	14	77,78	—	—	—	—	—	—	18	2	
8 Patendi Apellatsioonikom.	2	—	2	2	100,00	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
9 Maksudevalitsus	2	14	16	3	20,00	11	73,34	—	—	1	6,66	—	—	15	1	
10 Maksupeakomitee	119	286	405	74	29,48	174	69,32	2	0,80	1	0,40	—	—	251	154	
11 Tollipeakomitee	—	12	12	6	54,54	5	45,46	—	—	—	—	—	—	11	1	
12 Sõjaministeerium	—	14	14	—	—	10	83,34	1	8,33	1	8,33	—	—	12	2	
13 Sõjaväet. Peakomisjon	3	14	17	3	17,64	10	58,83	—	—	4	23,53	—	—	17	—	
14 Välisministeerium	—	2	2	—	—	1	50,00	—	—	1	50,00	—	—	2	—	
15 Valimiste Peakomitee	—	2	2	—	—	2	100,00	—	—	—	—	—	—	2	—	
16 Maakorrald. Peakomisjon (popsi asjad)	7	65	72	7	10,94	55	85,94	1	1,56	1	1,56	—	—	64	8	
17 Maakorrald. Peakomisjon (planeerimise asjad)	—	24	24	5	31,25	10	62,50	1	6,25	—	—	—	—	16	8	
18 Põllutöökomisjon	—	29	29	1	5,88	9	52,94	1	5,88	4	23,53	2	11,77	17	12	
19 Keskkeerkomisjon	1	5	6	1	25,00	3	75,00	—	—	—	—	—	—	4	2	
20 Hindamise Peakomisjon	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
21 Kinnisvarade Hindamise Peakomisjon	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
22 Sotsiaalminist. ja Tervish. ja Hoolek. Valits. dir.	31	81	112	17	18,89	56	62,22	1	1,11	15	16,67	1	1,11	90	22	
23 Kindlustusnõukogu	3	4	7	3	75,00	—	—	—	—	1	25,00	—	—	4	3	
24 Töökaitse ja Sotsiaal- kindl. osak. direktor	—	14	14	2	22,22	5	55,56	—	—	2	22,22	—	—	9	5	
25 Haridus- ja Sotsiaalminist. Palved otsuste tühistam. kohta	2	—	2	1	50,00	1	50,00	—	—	—	—	—	—	2	—	
26 Seletusepärinised	—	1	1	—	—	1	100,00	—	—	—	—	—	—	—	1	
27 Mitmesugused asutised	—	3	3	—	—	—	—	—	—	3	100,00	—	—	3	—	
Kokku	176	625	801	136	23,95	385	67,78	8	1,40	36	6,34	3	0,53	568	233	

Kokkuvõte:

1. jaanuaril 1937. a. oli lõpetamata:

I astme asju 176
II " " 39

1937. a. tuli juurde:

I astme asju 625
II " " 210

Kõik kokku $176 + 625 + 39 + 210$
 $\underline{\quad 801 \quad} \quad \underline{\quad 249 \quad} = 1050$

Neist lõpetati 1937. aastal:

I astme asju 568 ehk 70,91%
II " " 188 " 75,50%
756 ehk 72,00%

1. jaanuariks 1938. a. jäi lõpetamata:

I astme asju 233 ehk 29,09%
II " " 61 " 24,50%
294 ehk 28,00%

Avalikke istungeid oli 60. Korraldavaid koosolekuid 75. Korraldavatel koosolekutel lahendati kokku 972 küsimust.

1937. a. tegevuse aruanne.

	II astme toimetused	Kohtuasutised, kelle otsuste peale revisjonkaeb. antud	1. jaanuaril 1937. a. oli lõpetamata	1937. aastal tuli juurde	Kokku	Lõpetati 1937. aastal								Kokku	1. jaanuariks 1938. a. jäi lõpetamata
						Rahuldati		Jäeti tagajärjeta		Jäeti läbi vaatamata		Kõrvaldati läbi vaatamiselt			
						arv	%	arv	%	arv	%	arv	%		
1	Tallinna Ringkonnakohus . .		4	34	38	6	23,08	16	61,54	4	15,38	—	—	26	12
2	" 2. jaoskonnakohtunik		—	1	1	—	—	1	100,00	—	—	—	—	1	—
3	" 5. "		—	1	1	1	100,00	—	—	—	—	—	—	1	—
4	" 6. "		—	3	3	3	100,00	—	—	—	—	—	—	3	—
5	" 7. "		1	—	1	—	—	1	100,00	—	—	—	—	1	—
6	" 8. "		—	1	1	—	—	1	100,00	—	—	—	—	1	—
7	" 10. "		—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
8	Raasiku jaoskonnakohtunik .		—	3	3	—	—	3	100,00	—	—	—	—	3	—
9	Haapsalu "		—	15	15	13	86,67	2	13,33	—	—	—	—	15	—
10	Lihula "		1	3	4	1	33,33	2	66,67	—	—	—	—	3	1
11	Keila "		—	6	6	1	20,00	4	80,00	—	—	—	—	5	1
12	Saaremaa 2. "		—	3	3	—	—	1	50,00	—	—	1	50,00	2	—
13	Hiumaa "		1	2	3	1	33,33	2	66,67	—	—	—	—	3	—
14	Tartu Ringkonnakohus . . .		2	20	22	5	26,32	14	73,68	—	—	—	—	19	3
15	" 3. jaoskonnakohtunik .		—	1	1	1	100,00	—	—	—	—	—	—	1	—
16	" 4. "		—	3	3	1	50,00	1	50,00	—	—	—	—	2	1
17	" 5. "		2	6	8	2	28,57	4	57,14	—	—	1	14,29	7	1
18	" 6. "		2	3	5	1	50,00	1	50,00	—	—	—	—	3	3
19	Elva "		2	17	19	4	28,57	10	71,43	—	—	—	—	14	5
20	Jõgeva "		1	2	3	—	—	2	100,00	—	—	—	—	2	1
21	Otepää "		1	3	4	—	—	1	100,00	—	—	—	—	1	3
22	Võru 2. "		1	1	2	1	100,00	—	—	—	—	—	—	1	1
23	" 3. "		—	1	1	—	—	1	100,00	—	—	—	—	1	—
24	Petseri 1. "		—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
25	" 2. "		1	1	2	1	50,00	1	50,00	—	—	—	—	2	—
26	" 3. "		1	—	1	—	—	1	100,00	—	—	—	—	1	—
27	Valga 1. "		—	1	1	1	100,00	—	—	—	—	—	—	1	—
28	" 2. "		—	3	3	2	100,00	—	—	—	—	—	—	2	1
29	Rakvere Ringkonnakohus . .		2	11	13	2	25,00	6	75,00	—	—	—	—	8	5
30	" 2. jaoskonnakohtunik		2	2	4	1	50,00	1	50,00	—	—	—	—	3	2
31	Jõhvi "		1	1	2	—	—	2	100,00	—	—	—	—	2	—
32	Järva-Jaani "		—	2	2	1	50,00	1	50,00	—	—	—	—	2	—
33	Väike-Maarja "		—	4	4	1	25,00	3	75,00	—	—	—	—	4	—
34	Narva 1. "		—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
35	" 2. "		6	2	8	3	50,00	3	50,00	—	—	—	—	6	2
36	Lüganuse "		—	1	1	—	—	1	100,00	—	—	—	—	1	—
37	Paide "		—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
38	Viljandi Ringkonnakohus . .		4	9	13	3	25,00	9	75,00	—	—	—	—	12	1
39	" 1. jaoskonnakohtunik .		—	2	2	1	50,00	1	50,00	—	—	—	—	2	—
40	" 2. "		—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
41	Pärnu 1. "		1	3	4	—	—	1	100,00	—	—	—	—	1	3
42	" 2. "		—	1	1	—	—	1	100,00	—	—	—	—	1	—
43	" 3. "		—	1	1	2	25,00	6	75,00	—	—	—	—	8	3
44	Mõisaküla "		3	9	12	6	66,67	3	33,33	—	—	—	—	9	3
45	Suure-Jaani "		—	3	3	2	100,00	—	—	—	—	—	—	2	1
46	Põltsamaa "		—	2	2	—	—	2	100,00	—	—	—	—	2	—
47	Tõrva "		—	6	6	1	16,67	4	66,66	—	—	1	16,67	6	—
Kokku			39	210	249	68	36,17	113	60,11	4	2,13	3	1,59	188	61

Riigikohtu tsiviilosakonna

	1. jaanuariks 1937. a. oli otsustamata asju	1937. a. jooksul juurde tulnud asju	K o k k u	Otsustatud asjade arv 1937. a.			1. jaanuariks 1938. a. jäi otsustamata asju
				Tagajärjeta jäetud	Kaebused rahuldatud (otsused tühistatud)	K o k k u	
Kohtukoda	249	392	641	348	104	452	189
Tallinna Ringkonnakohus	129	245	374	191	72	263	111
Tartu "	86	173	259	153	36	189	70
Viljandi "	84	170	254	157	32	189	65
Rakvere "	68	86	154	99	22	121	33
Ringkonnakohtute mitmesug. asjad	—	5	5	5	—	5	—
Kokku	616	1071	1687	953	266	1219	468

Riigikohtu kriminaalosakonna

	Otsustamata asjade arv 1. jaan. 1937. a.	Juurde tulnud asjade arv 1937. a.	K o k k u	Otsustatud asjade arv 1937. aastal								
				Tagajärjeta jäetud	Otsused muudetud või tühistatud	Läbi vaatamata jäetud	Erikaebused tagajärjeta jäetud	Erikaebused rahuldatud	Erikaebused läbi vaatamata jäetud	Eitepanekud alluvuse küsim. lahendamata	Eitepan. asjade uuend. kohta rahuld.	K o k k u
Kohtukoda	14	158	172	110	15	8	13	1	—	—	—	147
Tallinna Ringkk.	35	196	231	150	30	15	6	—	—	—	—	201
Tartu "	31	111	142	91	17	—	6	2	1	—	—	117
Rakvere "	16	93	109	67	7	6	4	1	—	—	—	85
Viljandi "	11	68	79	54	5	1	6	—	—	—	—	66
Sõjaringk.-kohus	—	21	21	18	3	—	—	—	—	—	—	21
Distsiplinaarasjad	—	3	3	1	—	1	—	—	—	—	—	2
Riigikohtus II ins.	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Asja uuend. palved	9	59	68	55	—	—	—	—	—	—	6	61
Mitmes. asjad	—	3	3	—	—	—	—	—	3	—	—	3
Kokku	170	712	829	547	77	31	35	4	1	3	6	704

1937. a. tegevuse aruanne.

Asjade nõudehinna üldsumma Kr.	Asjad, milles nõuded hindamata	Otsustamata asjade nõudehind Kr.	Otsustamata asjad, milles nõuded hindamata	Kohtuistungite arv	Korraldaval koosolekul		Otsustatud asjadest % %	
					Läbijäetud küsimusi	Koosolekute arv	Tagajärjeta jäetud	Kaebused rahuldatud (otsused tühistatud)
1 690 180,99	127	380 039,46	33	65	1278	31	77,00	23,00
333 149,76	35	114 914,78	14				72,62	27,38
186 066,08	29	56 286,99	10				80,95	19,05
186 715,64	21	63 716,71	5				83,07	16,93
106 617,49	18	28 671,48	—				81,82	18,18
4 665,00	4	—	—				100,00	—
2 507 394,96	234	643 629,42	62	65	1278	31	78,18	21,82

1937. a. tegevuse aruanne.

Otsustamata asjade arv 1. jaan. 1938. a.	Kohtuistungite arv	Korraldavate koosolekute arv	Korr. koosolekutel arutatud küsimuste arv	Otsustatud asjade arvust %			
				Tagajärjeta jäetud	Otsused muudetud või tühistatud, ettepanekud kaeb. rahuldatud	Läbi vaatamata jäetud	Ettepanekud alluvuse küsimuses lahendatud
25				3,67	10,88	5,44	—
30				77,61	14,93	7,46	—
25				82,91	16,24	0,85	—
24				83,53	9,41	7,06	—
13				90,91	7,58	1,51	—
—				85,71	14,29	—	—
1				50,00	—	50,00	—
—				100,00	—	—	—
7				90,16	9,84	—	—
—				—	—	—	100,00
125	37	75	744	82,67	12,35	4,55	0,43

Riigikohtu üldkogu 1937. a. tegevuse aruanne.

Asjade liigid	Lõpetamata asjade arv 1. jaan. 1937. a.	Juurde tulnud asju 1937. a.	K o k k u	Otsustatud asjade arv 1937. aastal							Lõpetamata asjade arv 1. jaan. 1938. a.	Korraldavate istungite arv	Neil istungitel arutatud küsimuste arv	
				Kaebused, protestid ja palved tagajärjeta jätud	Otsused või määrused muudetud või tühistatud	Kaebused ja seletuse- pärimised läbi vaa- tamata jätud	Riigik. osak. otsusta- miseks üle antud	Ettepanekud tagasi võetud	Asjatoimetused lõpetatud	K o k k u				
1. KMS § 904 alusel antud kaebused 2. Valve korras antud kaebused ja protestid:	—	11	11	4	—	—	—	—	—	6	10	1		
a) Riigikohtu osakondade otsuste peale	—	3	3	—	—	3	—	—	—	—	3	1		
b) Kohutkoja otsuste ja mää- ruste peale	—	16	16	10	2	2	1	—	—	—	15	2		
d) Kohutkoja esimehe mää- ruste peale	1	3	4	2	—	—	—	—	—	—	2	—		
e) Tallinna Ringkk. otsuste ja määruste peale	—	9	9	7	—	2	—	—	—	—	9	—		
f) Partu Ringkk. otsuste ja määruste peale	—	2	2	1	—	1	—	—	—	—	2	—		
g) Rakvere Ringkk. otsuste ja määruste peale	1	6	7	5	—	1	—	1	—	—	7	—		
h) Viljandi Ringkk. otsuste ja määruste peale	—	7	7	5	—	2	—	—	—	—	7	—		
i) Jaoskonnakohtunikkrude otsuste ja määruste peale 3. Sisek. ülema ots. peale	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	2	—		
4. Seletusepärimised: Riigikohtu esimehe	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—		
5. Maade suundvõõr. asjus	1	1	2	—	1	—	—	1	—	—	1	1		
Kokku	3	62	65	36	3	12	1	2	6	60	5	33	147	

Aruanne tsiviilasjade liikumise üle 1937. a. Kohtukojas.

Otsustamata 1. jaan. 1937. a.	Juurde tulnud aruandeaastal	Kokku aruande- aastal	Apellatsiooniasjad			Eraasjad		Üldse otsustatud asju	Edasi kaevatud kass. korras	Otsustamata 1. jaan. 1938. a.
			Kinnitatud otsuseid	Osaliselt muu- detud otsuseid	Tühistatud otsuseid	Erakaebusi rahuldatud	Erakaebusi rahuldamata			
400	872	1272	446	91	116	191	90	934	385	338

Ja oskonnakohtunikke oli aruandeaastal 55, nimelt Tallinna Ringkonnakohtu ringkonnas 18, Tartu Ringkonnakohtu ringkonnas 19, Rakvere Ringkonnakohtu ringkonnas 10 ja Viljandi Ringkonnakohtu ringkonnas 8.

Lisaja oskonnakohtunikke oli ametis 4.

Sõjaringkonnakohtus oli ametis esimees ja üks kohtunik ning kohtu juures töötas 2 kohtu-uurijat.

2. Kohtute tegevus.

Kohtute tegevus, välja arvatud sõjaväekohtud, kujunes 1937. aastal, võrreldes 1936. aastaga, arvudes järgmiselt:

Kohtuasju oli 1937. aastal:

	Lahendamata 1936. a-st.	Juurdetulek 1937. a. (sulgudes 1936. a. arvud)	Kokku
Riigikohtus	951	2 680 (2 647)	3 631 (3 888)
Kohtukojas	848	1 608 (1 816)	2 456 (2 784)
Ringkonnakohtuis I astmes	4 264	9 072 (8 407)	13 336 (13 661)
„ II „	2 528	9 278 (9 523)	11 806 (13 313)
Kohtu-uurijail	393	3 436 (3 160)	3 829 (3 539)
Jaoskonnakohtunikel	6 357	105 263 (101 599)	111 620 (107 277)
Kokku	15 341	131 337 (127 152)	146 678 (144 462)

Kohtuasju lahendati:	1937. a.	1936. a.
Riigikohtus	2 739	2 937
Kohtukojas	1 725	1 936
Ringkonnakohtuis I astmes	9 416	9 397
„ II „	9 205	10 785
Kohtu-uurijate poolt	3 444	3 146
Jaoskonnakohtunikkude poolt	105 807	100 920
Kokku	132 336	129 121

(Järg lk. 268.)

Aruanne kriminaalasjade liikumise

Kokku					Apellatsiooniasjad										
Üldse otsustamata asju 1. jaan. 1937. a.	Üldse juurde tulnud asju 1937. a.	Kokku asju 1937. a.	Üldse otsustatud asju 1937. a.	Üldse otsustamata asju 1. jaan. 1938. a.	Otsustamata asju 1. jaan. 1937. a.	Juurde tulnud asju 1937. a.	Kinnitatud otsuseid	Osaliselt muudetud otsuseid	Õigeksmõistvaid otsuseid	Kokkuleppel lõpetatud asju	Asju, milles apkaebus jäetud läbi vaatamata	KKS § 1, 17 ja KrSS § 69 põhjal lõpet. asju	Otsustatud asju 1937. a.	Otsustamata asju 1. jaan. 1938. a.	Edasi kaevatud kassatsioonikorras
448	736	1184	791	393	442	549	275	139	29	2	155	11	611	380	137

Aruanne tsiviil- ja administratiivasjade liikumise üle

Kohtuasutiste nimetus	Otsustamata 1937. aastaks	Juurde tulnud 1937. a.					Kokku asju 1937. a.	Otsustatud 1937. a.					
		Nõude korras	Täite korras	Hoiu korras	Erakaebustes	Kokku		Nõude korras	Täite korras	Hoiu korras	Erakaebustes ja eratoimetustes	Leppimise teel otsustatud asju	Asjatoimetusi lõpetatud
Tallinna Ringkk.	1742	1148	234	761	55	2198	3940	948	234	713	75	7	337
Tartu	916	938	133	1002	208	2281	3197	714	133	558	206	6	807
Rakvere	834	438	65	815	30	1348	2182	335	66	694	28	16	235
Viljandi	361	481	95	374	6	956	1317	386	95	260	5	14	227
Kokku	3853	3005	527	2952	299	6783	10636	2383	528	2225	314	43	1606

Aruanne kriminaalasjade liikumise üle

Kohtuasutiste nimetus	Otsustamata 1937. a. ks					Juurde tulnud 1937. a.					Kokku asju 1937. a.	Kriminaal-asjadest alguse saanud		Istungite arv	
	Asjade arv		Nendes oli kohtualuseid			Asjade arv		Nendes oli kohtualuseid				Süüdistus-aktide järgi	Erakaebuse korras	Korraldavaid koosolekuid	Kohtuistungeid
			Vabaduses	Vahi all				Vabaduses	Vahi all						
	Mehi	Naisi	Mehi	Naisi	Mehi	Naisi	Mehi	Naisi	Mehi	Naisi					
Tallinna Ringkk.	150	89	14	69	12	713	428	101	370	38	863	854	9	231	178
Tartu	85	57	21	41	14	776	399	114	524	47	861	853	8	214	156
Rakvere	45	35	13	28	3	328	192	34	155	12	373	287	6	62	99
Viljandi	53	46	5	10	3	255	126	28	85	9	308	233	4	106	79
Kokku	333	227	53	148	32	2072	1145	277	1134	106	2405	2227	27	612	512

üle 1937. a. Kohtukojas.

Eraasjad								Kaebeasjad süüdistusakti vastu ja kriminaaljalitamise lõpetamise või peatamise üle						
Otsustamata asju 1. jaan. 1937. a.	Juurde tulnud asju 1937. aastal	Erakaebusi rahuldatud	Erakaebusi tagajärjeta jäetud	Üldkogule üle antud	Muid eraasju otsustatud	Üldise otsustatud 1937. aastal	Otsustamata asju 1. jaan. 1938. a.	Otsustamata asju 1. jaan. 1937. a.	Juurde tulnud asju 1937. aastal	Rahuldatud kaebusi	Tagajärjeta jäetud kaebusi	Läbi vaatamata jäetud kaebusi	Otsustatud asju	Otsustamata asju 1. jaan. 1938. a.
—	71	11	28	—	26	65	6	6	116	18	72	25	115	7

ringkonnakohtutes kui I astme kohtutes 1937. a.

Kokku otsustatud ja lõpetatud asju	Otsustamata 1938. aastaks	1937. a. otsustatud asju				Kaebusi antud esitamiseks Kohtukotta			Administratiivasjad					
		Eraotsustustega	Kohtuotsustustega			Nõudjate poolt	Kostjate poolt	Erakaebusi	Otsustamata 1937. a.	Juurde tulnud 1937. a.	Kokku asju 1937. a.	Otsustatud 1937. a.	Otsustamata 1938. a.	Kaebusi antud kõrg. koht.
			Kõigi nõudmistega rahuldamisega	Nõudmistega osal. rahuldamisega	Nõudm. tagasi-lükkamisega									
2314	1626	1132	961	52	169	102	79	78	49	65	114	95	19	33
2424	773	1577	649	66	132	64	67	75	18	91	109	93	16	5
1374	808	973	293	63	45	25	39	34	3	32	35	30	5	11
987	330	506	359	40	82	42	34	34	8	29	37	34	3	11
7099	3537	4188	2262	221	428	233	219	221	78	217	295	252	43	50

ringkonnakohtutes kui I astme kohtutes 1937. a.

Toimetuses olnud asjadest on 1937. a. otsustatud	Asjade arv, milles kaebused järgnenud		Otsustamata 1938. aastaks						Otsustamata jäänud asjades vältas toimetus			
	Apellatsioonkaebused	Erakaebused	Asjade arv	Nendes oli kohtualuseid				3 kuuni	6 kuuni	1 aastani	üle 1 aasta	
				Vabaduses		Vahi all						
				Mehi	Naisi	Mehi	Naisi					
766	171	9	97	78	15	40	1	89	7	1	—	
747	170	2	114	91	15	47	1	1	111	2	—	
316	72	6	57	44	6	28	—	53	2	2	—	
236	47	1	72	44	8	27	1	61	8	1	2	
2065	460	18	340	257	44	142	3	204	128	6	2	

Aruanne tsiviilasjade liikumise üle ringkonnakohtutes

Kohtuasutiste nimetus	Otsustamata 1937. a-ks	Juurde tulnud 1937. a.	Kokku oli asju 1937. a.	Otsustatud			
				Apellatsiooniasju			
				Edasi-kaevatud otsuseid kinnitatud	Edasikaevatud otsuseid muudetud või tühistatud	Lõpetatud	Kokku
Tallinna Ringkk. . .	934	1730	2664	504	404	144	1052
Tartu " . .	441	1789	2230	623	383	192	1198
Rakvere " . .	138	615	753	245	165	56	466
Viljandi " . .	169	907	1076	294	234	62	590
Kokku	1682	5041	6723	1666	1186	454	3306

Aruanne kriminaalasjade liikumise üle ringkonnakohtutes

Kohtuasutiste nimetus	Otsustamata 1937. a-ks	Juurde tulnud 1937. a.	Kokku asju 1937. a.	Otsustatud 1937. aastal										
				Apellatsiooniasju				Eraasju		Kassatsiooniasju				
				I astme kohtu otsused kinnitatud	I astme kohtu otsused tühistatud või muudetud	Lõpetatud	Kokku	Rahuldatud	Rahuldamata	Kinnitatud	Tühistatud	Lõpetatud	Kokku era- ja kassatsiooniasju	Seismapandud asju
Tallinna Ringkk. .	368	1451	1819	788	407	170	1365	21	56	46	17	—	140	8
Tartu " . .	160	1313	1473	679	322	135	1136	19	24	25	9	—	77	—
Rakvere " . .	168	804	972	486	149	114	749	11	32	12	4	1	60	2
Viljandi " . .	150	669	819	408	106	38	552	7	29	20	17	1	74	—
Kokku	846	4237	5083	2361	984	457	3802	58	141	103	47	2	351	10

Jäi lahendamata 1937. a. lõpuks:

Riigikohtus	892
Kohtukojas	732
Ringkonnakohtuis I astmes	3 920
" II "	260
Kohtu-uurijail	385
Jaoskonnakohtunikel	5 813
Kokku	14 342

Nii on 1937. a. lahendatud ja lõpetatud 132 336 asja, s. o. üldarvust 90,22%, ja jäi lahendamata 14 342 asja ehk 9,78% (1936. a. lahendati 129 121 asja ehk 89,39% ja jäi lahendamata 15 341 asja ehk 10,61%).

Üksikute kohtute tegevust 1937. a. näitavad järgmised arvud, kusjuures võrdluseks on sulgudes toodud arvud 1936. a. kohta.

kui II astme kohtutes 1937. aastal.

1937. aastal					Asjade arv, milles on edasi kaevatud kassatsioonikohtusse	Otsustamata 1938. aastaks
Era asju		Muid asju	Seisma pandud asju	Kõik kokku		
Rahuldatud	Rahuldamata					
408	169	—	43	1672	164	992
454	117	1	41	1811	190	419
56	79	—	28	629	77	124
227	92	1	17	927	166	149
1145	457	2	129	5039	597	1684

kui II astme kohtutes 1937. aastal.

Muid asju	Kõik otsustatud asju	Otsustatud asjades vältras toimetused				Otsustamata 1938. a-ks	Asjade arv, milles on antud kass.-kaebused		Kohtualuste arv					
		3 kuuni	6 kuuni	1 aastani	üle 1 aasta		Kaebused	Protestid	Kellede kohta II astme kohtu otsused on seadusjõusse astunud			Seisapandud asjus	Kõik kokku	Süüdimõistetud kohtualustest alaealisi 10—17 a. vanaduses
									Süüdi mõistetud	Õigeks mõistetud	Kohtu alt vabastatud			
—	1513	974	373	144	22	306	191	2	1042	443	98	9	1592	30
—	1213	957	244	10	2	260	99	2	783	346	165	—	1294	7
3	814	364	359	84	7	158	90	1	616	148	78	2	844	6
—	626	429	158	35	4	193	53	2	439	158	55	—	652	6
3	4166	2724	1134	273	35	917	433	7	2880	1095	396	11	4382	49

Riigikohtus oli lahendada asju 3631 (3888), neist lahendati 2739 asja ehk 75,43% (2937 asja ehk 75,54%), nii et 14 kohtunikku arvestades langeb ühe kohtuniku kohta 195 lahendatud asja (209). Lahendamata jäi asju 892 ehk 24,57% (951 ehk 24,46%). Üldkogus lahendati 60 asja (90) ja peale selle veel 147 mitmesugust küsimust (171). Tsiviilosakonnas 5 kohtunikuga lahendati 1219 asja (1342). Kriminaalosakonnas 3 kohtunikuga lahendati 704 (651) asja, nende hulgas 21 (29) Sõjaringkonnakohtu otsuste peale esitatud kaebust. Administratiivosakonnas 5 kohtunikuga lahendati 756 asja (854). Peale selle lahendati osakondade korraldavatel koosolekutel kokku 2944 küsimust, peamiselt kaebustele käigu andmise kohta.

Kohtukojas oli asju 2456 (2784). Nendest lahendati 1725 (1936) ehk 70,24% (69,54%); kriminaalosakonnas 6 kohtunikuga (seitsmes kohtunik asus tööle oktoobrikuul) 791 (810) ja tsiviilosa- (Järg lk. 272.)

Aruanne tsiviil- ja administratiivasjade liikumise üle jaoskonna-

Jaoskonna nimetus	Otsustamata 1937. a.-ks	Juurde tulnud 1937. aastal										
		Nõudeasju					Toimetavaid hoiu korras	Toimetavaid sund- lätte korras aktide järgi	Tõendite kindlustamine	Nouete eelkindlustamine	Muid	Kokku
		Rikutud või kaotatud omandiõiguse jaluseadmine	Kohustused, mis- tahes põhjustest tekkinud	Muid	Kokku	Muid						
Tallinna 1. jsk.	92	—	558	59	617	78	885	1	13	25	1619	
" 2. "	9	—	1068	47	1115	19	345	2	24	33	1538	
" 3. "	48	12	622	14	648	33	533	4	4	141	1363	
" 4. "	77	—	873	153	1026	65	669	4	26	42	1832	
" 5. "	99	—	1008	—	1008	82	697	2	7	96	1892	
" 6. "	68	—	893	—	893	32	685	—	37	125	1772	
" 7. "	13	—	928	72	1000	33	630	2	13	—	1678	
" 8. "	16	—	288	25	313	12	187	3	2	15	532	
" 9. "	95	21	1018	19	1058	77	611	1	7	84	1838	
" 10. "	42	—	255	160	415	39	225	15	3	19	716	
Raasiku "	166	14	321	9	344	198	164	2	4	48	760	
Keila "	311	1	496	62	559	132	74	—	3	2	770	
Rapla "	102	9	258	14	281	85	156	1	6	110	639	
Lihula "	162	12	248	8	268	284	153	—	5	92	802	
Haapsalu "	141	1	233	56	290	223	112	1	2	21	649	
Hiumaa "	80	4	56	28	88	106	27	4	1	2	228	
Saaremaa 1. "	72	11	187	26	224	106	157	2	7	69	565	
" 2. "	105	6	242	10	258	234	79	3	5	86	665	
Kokku	1698	91	9552	762	10405	1938	6389	47	169	1010	19858	

Aruanne tsiviil- ja administratiivasjade liikumise üle jaoskonna-

Tartu 1. jsk.	32	—	493	99	592	35	764	1	17	79	1488
" 2. "	25	—	416	32	448	43	400	1	26	48	966
" 3. "	34	—	491	11	502	61	456	—	7	59	1085
" 4. "	72	2	402	57	461	59	292	2	14	100	928
" 5. "	96	2	304	62	368	134	126	—	2	25	655
" 6. "	113	33	417	35	485	152	268	2	14	26	947
Valga 1. "	45	1	273	18	292	69	419	1	14	95	890
" 2. "	78	10	286	22	318	91	87	1	17	89	603
Võru 1. "	45	3	219	108	330	73	371	1	13	78	866
" 2. "	110	1	301	37	339	134	133	7	8	107	728
" 3. "	93	14	335	12	361	185	77	2	4	79	708
Petseri 1. "	101	16	294	6	306	79	407	1	13	109	925
" 2. "	128	10	240	83	333	163	184	3	—	—	683
" 3. "	67	8	271	71	350	110	228	—	3	4	695
Jõgeva "	94	36	133	161	330	123	85	—	17	87	642
Mustvee "	104	48	287	78	413	279	119	2	6	8	827
Elva "	54	1	427	20	448	77	58	1	5	86	675
Otepää "	67	3	366	98	467	81	64	4	9	—	625
Tõrva "	45	6	245	10	261	58	89	1	16	67	492
Kokku	1403	194	6200	1020	7414	2006	4627	30	205	1146	15428

kohtunikkude juures Tallinna Ringkonnakohtu ringkonnas 1937. a.

Kokku asju 1937. a.	Otsustatud 1937. a.				Otsustamata 1938. a-ks	Asjade arv, milles on järgnenud kaebused			Administratiivasjad					
	Otsustatud sisuliselt	Toimetus lõpetatud	Seisma pandud	Kokku		Apellatsioon-	Kassatsioon-	Erakaebused	Otsustamata 1937. a-ks	Juurde tulnud 1937. aastal	Kokku asju 1937. a.	Otsustatud	Edasi kaevatud	Otsustamata 1938. a-ks
1711	1347	153	162	1662	49	29	—	16	1	21	22	19	—	3
1547	1065	265	194	1524	23	54	—	7	—	4	4	4	—	—
1411	1228	96	42	1366	45	61	—	12	—	—	—	—	—	—
1909	1390	383	91	1864	45	99	—	13	—	8	8	8	—	—
1991	1539	309	60	1908	83	67	—	13	—	4	4	3	—	1
1840	1616	123	36	1775	65	79	—	8	—	3	3	3	3	—
1691	1500	123	45	1668	23	104	—	10	—	—	—	—	—	—
548	209	285	37	531	17	33	—	16	1	—	1	1	1	—
1933	1533	213	81	1827	106	78	—	7	—	1	1	1	—	—
758	413	273	29	715	43	33	—	7	—	3	3	3	1	—
926	552	147	90	789	137	51	—	8	2	18	20	18	2	2
1081	859	61	12	932	149	25	—	8	2	18	20	16	4	4
741	482	177	13	672	69	61	—	5	—	17	17	13	—	4
964	612	212	27	851	113	20	—	5	4	12	16	15	3	1
790	515	66	28	609	181	41	—	15	2	28	30	22	16	8
308	214	9	27	250	58	5	—	2	3	13	16	14	3	2
637	494	55	28	577	60	33	—	8	—	10	10	9	—	1
770	531	64	54	649	121	37	—	2	—	18	18	18	—	—
21556	16099	3014	1056	20169	1387	910	—	162	15	178	193	167	32	26

kohtunikkude juures Tartu Ringkonnakohtu ringkonnas 1937. a.

1520	1225	227	34	1486	34	58	—	9	—	1	1	1	—	—
991	784	140	37	961	30	31	—	3	—	1	1	1	—	—
1119	889	185	19	1093	26	26	—	5	—	2	8	8	1	—
1000	732	176	20	928	72	76	—	10	1	7	8	8	3	—
751	507	126	22	655	96	85	—	16	2	42	44	43	4	1
1060	738	198	27	963	97	85	—	14	—	19	19	19	3	—
935	715	150	3	868	67	27	—	3	—	6	6	6	1	—
681	384	210	11	605	76	68	—	7	1	23	24	23	2	1
911	665	170	26	869	42	33	—	4	—	11	11	11	—	—
838	480	232	31	743	95	61	—	17	2	40	42	42	1	—
801	433	254	24	711	90	65	—	4	—	31	31	30	1	1
1026	737	224	6	967	59	25	—	5	—	13	13	12	1	1
811	527	154	9	690	121	33	—	4	1	8	9	6	1	3
762	565	82	40	687	75	25	—	3	1	12	13	13	—	—
736	462	164	14	640	96	54	—	13	—	18	18	17	2	1
931	561	181	68	810	121	21	—	2	1	20	21	19	—	2
729	408	229	28	665	64	51	—	7	—	51	51	49	12	2
692	398	204	19	621	71	72	—	12	1	18	19	19	3	—
537	373	107	11	491	46	31	—	8	3	16	19	19	6	—
16831	11583	3421	449	15453	1378	927	—	146	13	345	358	346	41	12

Aruanne tsiviil- ja administratiivasjade liikumise üle jaoskonna-

Jaoskonna nimetus	Otsustamata 1937. a-ks	Juurde tulnud 1937. aastal										
		Nõudeasju					Toimetata- vaid hoiu korras	Toimetata- vaid sünd- täite korras aktide järgi	Tõendite kindlustamine	Nõudmistele kindlustamine	Muid	Kokku
		Rikutud või kaota- tud omandiõiguse jaluleadmine	Kohustused, mis- tahes põhjustel tekitatud	Muid	Kokku							
Rakvere 1. jsk. . .	51	27	236	13	276	79	436	2	22	85	900	
" 2. " . . .	108	18	240	23	281	139	71	—	4	25	520	
Tapa " . . .	55	13	212	21	246	70	170	3	11	87	587	
Väike-Maarja jsk. . .	68	14	255	7	276	103	98	1	7	61	546	
Järva-Jaani " . . .	78	12	288	29	329	89	200	—	17	79	714	
Paide " . . .	71	8	247	1	256	86	196	3	13	77	631	
Lüganuse " . . .	51	18	477	87	582	52	402	3	11	—	1050	
Jõhvi " . . .	99	3	334	22	359	102	378	3	6	107	955	
Narva 1. " . . .	48	—	423	1	424	100	370	6	12	89	1001	
" 2. " . . .	54	3	356	3	362	112	218	4	19	91	806	
Kokku	683	116	3068	207	3391	932	2539	25	122	701	7710	

Aruanne tsiviil- ja administratiivasjade liikumise üle jaoskonna-

Viljandi 1. jsk. . .	64	2	365	25	392	59	427	2	11	72	963
" 2. " . . .	141	1	315	7	323	98	122	1	21	41	606
Suure-Jaani " . . .	57	28	194	6	228	76	67	—	15	31	417
Põltsamaa " . . .	89	16	333	27	376	59	225	—	29	55	744
Pärnu 1. " . . .	65	—	369	55	424	77	198	—	25	17	742
" 2. " . . .	143	7	285	48	340	142	194	—	22	—	698
" 3. " . . .	108	2	270	35	307	113	167	—	17	—	554
Mõisaküla " . . .	180	17	253	17	287	91	137	2	14	51	582
Kokku	847	73	2384	220	2677	715	1487	5	154	267	5306

konnas 8 kohtunikuga 934 (1126) asja, nii et keskmiselt ühe kohtuniku kohta langeb 123 (138) asja. Lahendamata jäi asju 731 ehk 29,76% (848 ehk 30,46%).

Ringkonnakohtutes oli toimetada, esimese ja teise astme asjad kokku arvatud, 25 142 asja (26 974). Neist lahendati 18 621 ehk 74,06% ja jäi lahendamata 6521 ehk 25,94%. (Eelmisel aastal lahendati 20 182 ehk 74,82% ja jäi lahendamata 6792 ehk 25,18%).

Ringkonnakohtutes I astme kohtutena oli toimetusel 13 336 asja, neist lahendati 9416 asja ehk 70,61%, nimelt 7099 tsiviil- (nende hulgas 528 sündtäite- ja 2225 hoiuasja), 252 administratiiv- ja 2065 kriminaalasja. Lahendamata jäi 3920 asja ehk 29,39%.

Ringkonnakohtutes II astme kohtutena oli toimetusel 11 806 asja, nende hulgas aruandeaastal tulnud 9523 asja. Aruandeaastal on

kohtunikkude juures Rakvere Ringkonnakohtu ringkonnas 1937. a.

Kokku oli asju 1937. a.	Otsustatud 1937. a.				Otsustamata 1938. a-ks	Asjade arv, milles on järgnenud kaebused			Administratiivasjad					
	Otsustatud sisuliselt	Toimetus lõpetatud	Seisma pandud	K o k k u		Apellatsioon-	Kassatsioon-	Erakaebused	Otsustamata 1937. a-ks	Juurde tulnud 1937. aastal	Kokku oli asju 1937. a.	Otsustatud	Edasi kaevatud	Otsustamata 1938. a-ks
951	716	175	13	904	47	33	—	3	—	4	4	4	—	—
628	401	80	38	519	109	41	5	3	5	17	22	21	3	1
642	385	174	19	578	64	31	—	5	—	13	13	13	—	—
614	382	158	19	559	55	22	—	5	—	9	9	9	1	—
792	524	177	22	723	69	49	—	8	2	6	8	8	2	—
702	547	63	10	620	32	44	—	15	—	11	11	10	1	1
1101	837	158	57	1052	49	38	—	10	—	10	10	10	1	—
1054	728	201	34	963	91	40	—	5	1	12	13	12	2	1
1049	790	190	21	1001	48	23	—	5	—	6	6	6	2	—
860	566	178	53	797	63	42	—	9	—	11	11	11	2	—
8393	5876	1554	286	7716	677	363	5	73	8	99	107	104	14	3

kohtunikkude juures Viljandi Ringkonnakohtu ringkonnas 1937. a.

1027	790	154	28	972	55	57	—	8	1	9	10	9	3	1
747	527	82	29	638	109	76	—	9	1	24	25	25	3	—
474	330	54	19	403	71	55	—	7	—	10	10	9	3	1
833	579	150	25	754	79	55	—	7	—	9	9	9	2	—
807	561	139	12	712	95	58	—	18	1	6	7	6	2	1
841	603	128	18	749	92	55	—	18	—	15	15	13	2	2
662	508	44	24	576	86	57	—	9	1	25	26	24	7	2
762	513	143	21	677	85	57	—	13	1	34	35	32	8	3
6153	4411	894	176	5481	672	470	—	89	5	132	137	127	30	10

lahendatud 9205 asja ehk 77,97% ja jäi lahendamata 2601 asja ehk 22,03%.

Ringkonnakohtute koosseisu kuuluva 57 kohtuniku peale jaotatult tuleb lähistikku iga kohtuniku kohta 326 lahendatud asja (354), nimelt 117 raskemat liiki tsiviil-, kriminaal- ja administratiivasja, 48 kergemat liiki asja, milleks käesolevas aruandes on arvatud sundtäite- ning hoiuasjad, ja peale selle veel 161 teise astme kriminaal- ja tsiviilasja.

Üldiselt on lahendatud: Tallinna Ringkonnakohtus 19 kohtunikuga 6360 asja, nii et keskmiselt tuleks iga kohtuniku kohta 334 asja (344). Tartu Ringkonnakohtus 18 kohtunikuga 6288 ehk igal kohtunikul 349 asja (386). Rakvere Ringkonnakohtus 10 kohtunikuga 3163 asja ehk igal kohtunikul 316 asja (361) ja (Järg lk. 276.)

Aruanne kriminaalasjade liikumise üle jaoskonnakohtunikkude

Jaoskonna nimetus	Otsustamata 1937. a-ks	Juurde tulnud 1937. a.	Kokku asju 1937. a.	Otsustatud 1937. aastal							Otsustamata 1938. a-ks
				Sisuliselt			Lõpetatud	Alluvuse järgi edasi antud	Seisma pandud	Kokku	
				Lõplikult	Mittelõplikult	Kohtu käskotsusega					
Tallinna 1. jsk. . .	28	937	865	66	198	227	271	35	56	853	12
" 2. " . . .	1	1607	1608	105	409	680	304	87	12	1597	11
" 3. " . . .	76	1354	1430	145	518	424	93	11	177	1368	62
" 4. " . . .	46	1599	1645	287	438	427	402	23	61	1638	7
" 5. " . . .	23	1293	1316	144	355	319	179	7	271	1275	41
" 6. " . . .	27	1827	1854	156	430	596	390	8	199	1779	75
" 7. " . . .	2	1838	1840	220	431	615	479	50	45	1840	—
" 8. " . . .	68	2025	2093	59	569	900	188	39	302	2057	36
" 9. " . . .	83	1336	1419	113	363	395	135	46	288	1340	79
" 10. " . . .	16	1316	1332	93	259	466	154	14	329	1315	17
Raasiku " . . .	80	1466	1546	118	390	399	191	4	316	1418	128
Keila " . . .	57	841	898	1	448	176	174	6	47	852	46
Rapla " . . .	59	863	922	19	267	259	181	2	142	870	52
Lihula " . . .	55	964	1019	57	338	274	61	38	128	896	123
Haapsalu " . . .	43	928	971	60	391	221	227	1	10	910	61
Hiumaa " . . .	10	381	391	41	141	146	24	17	10	379	12
Saaremaa 1. jsk. .	20	640	660	24	186	273	154	1	10	648	12
" 2. " . . .	2	612	614	56	209	151	95	1	101	613	1
Kokku	696	21727	22423	1764	63401	6948	3702	390	2504	21648	775

Aruanne kriminaalasjade liikumise üle jaoskonnakohtunikkude

Tartu 1. jsk. . . .	16	934	950	57	265	250	188	12	164	936	14
" 2. " . . .	14	1006	1020	85	369	339	73	3	138	1007	13
" 3. " . . .	4	1227	1231	87	434	331	176	6	191	1225	6
" 4. " . . .	26	1013	1039	104	253	276	144	3	206	986	53
" 5. " . . .	20	770	790	84	279	223	117	2	107	776	14
" 6. " . . .	39	987	926	88	358	167	100	18	162	893	33
Valga 1. " . . .	18	828	846	134	226	218	148	7	83	816	30
" 2. " . . .	22	757	779	72	238	190	139	11	120	770	9
Võru 1. " . . .	3	685	688	71	214	169	118	2	107	681	7
" 2. " . . .	18	706	724	97	269	118	123	2	101	710	14
" 3. " . . .	10	815	825	58	281	226	126	5	114	810	15
Petseri 1. " . . .	40	1059	1099	88	361	399	97	3	121	1069	30
" 2. " . . .	25	1272	1297	193	238	743	30	2	69	1275	22
" 3. " . . .	15	781	796	55	306	285	84	9	52	791	5
Jõgeva " . . .	8	685	693	75	245	154	103	2	104	683	10
Mustvee " . . .	27	1139	1166	120	429	306	165	6	108	1134	32
Elva " . . .	17	838	855	144	307	178	120	4	90	843	12
Otepää " . . .	24	607	631	82	216	130	109	3	71	611	20
Tõrva " . . .	20	577	597	37	199	170	100	9	56	571	26
Kokku	366	16586	16952	1695	5487	4872	2260	109	2164	16587	365

juures Tallinna Ringkonnakohtu ringkonnas 1937. aastal.

Asjade arv, milles on järgnenud kaebused			Otsustatud asjades vältas toimetus				Kohtualuste arv								
Apellatsioon-	Kassatsioon-	Erakaebused	3 kuuni	6 kuuni	1 aastani	Üle 1 aasta	Kelle kohta kohtuotsused on seadusjõusse astunud			Kokku kohtualuseid	Süüdimõistetuid on karistatud			Süüdimõistetute koguarvust oli alaealisi 10—17a. vanaduses	
							Shüüdi mõistetud	Õigeks mõistetud	Kohtu ait vabas-tatud, leppimise toetu ja mandel põhjustel		Vangistusega	Arestiga	Muu nuhtlusega		
47	—	4	807	29	14	3	460	106	19	585	104	20	336	14	
55	1	5	1595	2	—	—	1303	113	64	1480	152	10	1318	20	
115	4	4	1236	65	10	7	810	153	23	986	95	12	703	30	
94	1	3	1559	63	16	—	923	211	69	1203	184	22	717	40	
63	4	2	1275	—	—	—	359	111	5	475	82	49	228	34	
76	5	2	1763	12	3	1	1085	119	17	1221	143	27	915	11	
107	9	3	1840	—	—	—	1094	98	20	1212	124	17	953	17	
74	1	3	2046	7	3	1	1467	94	15	1576	191	32	1244	11	
64	3	—	1270	64	6	—	840	183	33	1056	142	59	639	53	
55	—	—	1315	—	—	—	736	106	11	853	103	12	621	17	
86	5	5	1309	79	30	—	811	182	129	1122	125	29	657	48	
39	4	1	852	—	—	—	471	177	82	703	103	17	351	20	
72	3	—	828	35	5	2	381	183	52	616	42	13	326	18	
49	1	—	837	52	6	1	507	142	74	723	105	13	389	8	
56	2	—	833	72	5	—	565	158	70	793	131	21	413	30	
19	—	—	363	26	2	—	291	55	29	360	41	6	244	21	
30	4	4	641	6	1	—	579	53	29	661	79	22	478	16	
36	4	4	610	3	—	—	408	65	40	513	102	24	232	37	
1137	51	40	21029	515	101	15	13090	2309	781	16138	2048	405	10814	445	

juures Tartu Ringkonnakohtu ringkonnas 1937. aastal.

44	1	—	923	11	2	—	491	157	70	665	92	42	357	15
64	3	2	1005	2	—	—	705	138	8	851	126	28	551	18
54	2	1	1193	17	8	7	728	176	22	926	126	71	531	11
65	—	1	962	21	3	—	625	119	20	764	95	35	495	30
71	2	3	752	23	1	—	458	124	65	647	63	26	369	18
107	6	1	868	23	2	—	493	166	93	752	94	32	367	17
38	1	—	811	3	2	—	512	111	50	673	48	39	425	18
71	1	4	751	19	—	—	432	119	93	644	107	22	303	21
37	1	—	653	28	—	—	416	79	79	574	81	23	312	12
65	7	6	705	4	1	—	465	109	67	641	98	45	322	26
72	1	4	807	—	3	—	471	117	52	640	48	26	397	23
50	—	1	1033	34	2	—	484	194	43	1071	133	33	668	34
43	1	4	1271	4	—	—	1132	181	91	1404	94	43	995	17
31	—	1	761	28	2	—	565	152	76	793	63	47	455	20
58	4	2	647	12	1	23	424	126	10	560	78	60	286	11
98	1	1	1112	19	3	—	959	208	159	1326	164	48	747	51
63	3	6	835	7	1	—	632	110	4	746	134	43	455	31
60	1	1	597	13	—	1	376	144	64	584	55	302	19	19
46	3	—	559	12	—	—	347	79	25	451	82	28	237	10
1137	38	38	16245	280	31	31	11065	2609	1038	14712	1781	993	8291	402

Aruanne kriminaalasjade liikumise kohta jaoskonnakohtunikkude

Jaoskonna nimetus	Otsustamata 1937. a-ks	Juurde tulnud 1937. a.	Kokku asju 1937. a.	Otsustatud 1937. aastal							Otsustamata 1938. a-ks
				Sisuliselt			Lõpetatud	Alluvuse järgi edasi antud	Seisma pandud	K o k k u	
				Lõplikult	Mittelõplikult	Kohtu käsk-otsusega					
Rakvere 1. jsk. . .	25	1422	1447	129	389	583	161	11	161	1434	13
" 2. " . . .	42	955	997	129	301	225	118	4	201	978	19
Tapa " . . .	45	1208	1253	38	298	434	187	8	242	1207	46
Väike-Maarja jsk.	12	1046	1058	55	286	344	193	2	175	1055	3
Järva-Jaani " . . .	28	975	1003	53	291	277	174	7	166	968	35
Paide " . . .	15	1186	1201	48	301	475	174	10	158	1166	35
Lüganuse " . . .	16	1045	1061	71	365	191	227	7	191	1052	9
Jõhvi " . . .	64	1154	1218	77	441	270	329	5	53	1175	43
Narva 1. " . . .	4	963	967	107	247	340	151	1	118	964	3
" 2. " . . .	10	1094	1104	114	308	388	161	3	118	1092	12
Kokku	261	11048	11309	821	3227	3527	1875	58	1583	11091	218

Aruanne kriminaalasjade liikumise kohta jaoskonnakohtunikkude

Viljandi 1. jsk. . .	29	876	905	45	305	222	168	5	143	888	17
" 2. " . . .	46	691	737	79	255	116	103	11	146	710	27
Suure-Jaani " . . .	10	454	464	21	163	104	66	6	91	451	13
Põltsamaa " . . .	15	828	843	32	364	213	75	4	130	818	25
Pärnu 1. " . . .	107	1154	1261	245	328	231	100	22	204	1130	131
" 2. " . . .	27	946	973	77	444	129	110	1	184	945	28
" 3. " . . .	28	867	895	38	360	190	112	3	159	862	33
Mõisaküla " . . .	100	1030	1130	66	388	255	177	68	160	1114	16
Kokku	362	6846	7208	603	2607	1460	911	120	1217	6918	290

Viljandi Ringkonnakohtus 10 kohtunikuga 2810 asja ehk igal kohtunikul 281 asja (306).

Ringkonnakohtute tegevust üksikult vaadeldes näeme: Tallinna Ringkonnakohtu tsiviilosakonna I astmes 7 kohtunikuga on lahendatud 2409 asja, neist raskemat liiki asju 1462, ehk iga kohtuniku kohta 209 asja, ja kergemat liiki (sundtäite- ja hoiuasju) 947, ehk iga kohtuniku kohta 135 asja, kokku iga kohtuniku kohta 344 asja; sama ringkonnakohtu kriminaalosalakonna I astmes 6 kohtunikuga on lahendatud 766 asja ehk iga kohtuniku kohta 126 asja. II astmes tsiviilosakonnas 3 kohtunikuga on lahendatud 1672 asja, s. o. iga kohtuniku kohta 557 asja, ja kriminaalosalakonna II astmes 3 kohtunikuga 1513 asja ehk iga kohtuniku kohta 504 asja.

Tartu Ringkonnakohtus on tsiviilosakonna I astmes 6 kohtunikuga lahendatud 2517 asja, nimelt raskemat liiki asju 1826

juures Rakvere Ringkonnakohtu ringkonnas 1937. aastal.

Asjade arv, milles on järgnenud kaebused			Otsustatud asjades vältas toimetus				Kohtualuste arv							
Apellatsioon-	Kassatsioon-	Erakaebused	3 kuuni	6 kuuni	1 aastani	Üle 1 aasta	Kelle kohta kohtuotsused seadusjõusse astunud			Kokku kohtualuseid	Süüdimõistetuid on karistatud			Süüdimõistetute koguarvust oli alacalisi 10-17 a. vanaduses
							Süüdi mõistetud	Õigeks mõistetud	Kohtu alt vabastatud leppimise, tõtu ja muudel põhjustel		Vangistusega	Arestiga	Muu nuhtlusega	
116	3	4	1170	248	16	—	1017	107	16	1140	188	46	783	21
67	2	—	887	83	8	—	594	139	52	785	110	21	463	15
60	—	2	1092	86	20	9	655	163	38	856	96	24	535	11
57	—	1	966	76	11	2	596	107	13	716	114	17	465	18
54	2	3	961	4	3	—	536	91	13	640	126	27	383	10
91	3	3	1144	17	5	—	684	98	70	852	72	8	604	19
48	—	4	982	62	8	—	589	146	301	1036	159	42	388	27
88	1	2	965	155	38	17	765	173	36	974	167	74	524	39
34	2	—	951	12	1	—	723	60	18	801	162	32	529	39
48	5	2	1061	25	6	—	780	134	28	942	136	29	615	49
663	18	21	10179	768	116	28	6939	1218	585	8742	1330	320	5289	248

juures Viljandi Ringkonnakohtu ringkonnas 1937. aastal.

73	7	4	855	25	8	—	451	147	2	600	126	20	305	8
74	11	4	684	23	3	—	323	168	71	562	61	25	237	6
51	2	4	448	3	—	—	252	83	30	365	58	21	173	4
46	—	1	796	20	2	—	705	181	71	957	69	55	581	10
55	4	—	1090	30	8	2	641	164	66	871	122	9	510	12
95	3	1	933	12	—	—	456	274	49	779	89	60	307	18
95	3	—	835	24	3	—	510	178	5	693	104	46	360	12
87	9	1	925	133	49	7	494	249	—	743	58	19	417	14
576	39	15	6566	270	73	9	3832	1444	294	5570	687	255	2390	84

ehk iga kohtuniku kohta 304 ja kergemat liiki asju 691, ehk iga kohtuniku kohta 115 asja, kokku iga kohtuniku kohta keskmiselt 419 asja; sama ringkonnakohtu tsiviilosakonna II astmes 4 kohtunikuga on lahendatud 1811 asja ehk iga kohtuniku kohta 453 asja. Kriminaalosakonnas 8 kohtunikuga on lahendatud I astme kriminaalasju 747 ehk iga kohtuniku kohta 93, ning II astme kriminaalasju 1213 ehk iga kohtuniku kohta 151, niisiis keskmiselt iga kohtuniku kohta 244 asja.

Rakvere Ringkonnakohtus on lahendatud tsiviilosakonna I astmes 3 kohtunikuga 1374 asja, nimelt raskemat liiki asju 614, ehk iga kohtuniku kohta 204, ja kergemat liiki asju 760, ehk iga kohtuniku kohta 253, kokku iga kohtuniku kohta keskmiselt 457 asja; kriminaalosakonna I astmes 3 kohtunikuga on lahendatud 316 I astme ja 41 II astme asja, kokku 357 asja ehk iga kohtuniku kohta

Aruanne uurimistoimetuste arvu üle

Jaoskonna nimetus	Lõpetamata 1937. aastaks				Juurde tulnud 1937. aastal					Kokku asju 1937. aastal	Uurimistoimetused vältasid				
	Toimetusi	Nendes vastutusele võetuid	Nendes toimetustes vastutusele võetuist oli vahi all		Toimetusi	Nendes vastutusele võetuid	Nende hulgas alaealisi 17 aastani	Nendes toimetustes vastutusele võetuist oli vahi all			1 kuuni	3 kuuni	6 kuuni	1 aastani	Üle 1 aasta
			mehi	naisi				mehi	naisi						
Eriti tähts. asj. jsk.	—	—	—	—	7	6	—	—	—	7	1	—	1	5	—
Tähtsamate asj. "	2	3	—	—	21	16	—	4	—	23	1	7	6	8	1
Tallinna 1. jsk.	21	3	1	—	244	238	—	70	1	265	107	89	54	13	2
" 2. "	50	15	4	1	205	182	2	84	3	255	129	76	29	20	1
" 3. "	26	7	5	—	148	146	—	69	5	174	61	59	42	11	1
" 4. "	15	5	5	—	167	129	3	55	5	182	41	89	41	11	—
" 5. "	22	1	1	—	157	159	3	48	1	179	64	75	31	7	2
Haapsalu "	15	—	—	—	128	125	1	68	7	143	48	77	17	1	—
Hiumaa "	4	—	—	—	20	13	—	5	—	24	10	12	2	—	—
Saaremaa 1. "	3	—	—	—	33	25	—	3	1	36	16	15	4	1	—
" 2. "	2	—	—	—	19	14	1	4	—	21	14	4	3	—	—
Kokku	160	34	16	1	1149	1043	10	410	28	1309	492	503	230	77	7

Aruanne uurimistoimetuste arvu üle

Tartu 1. jsk.	16	5	5	—	255	257	—	69	7	271	168	98	10	—	—
" 2. "	18	10	8	—	265	268	4	145	6	283	165	99	12	7	—
" 3. "	19	2	—	1	217	202	2	92	10	236	162	62	11	1	—
Valga "	28	11	4	2	219	214	—	154	10	247	150	78	18	1	—
Võru "	11	12	8	—	167	123	2	46	3	178	78	71	25	4	—
Petseri "	13	—	—	—	151	142	10	59	5	164	87	57	15	5	—
Kokku	105	40	25	3	1274	1206	18	565	41	1379	810	460	91	18	—

119 asja. Sama ringkonnakohtu II astme tsiviilosakonnas 2 kohtunikuga on lahendatud II astme tsiviilasju 629 ehk iga kohtuniku kohta 309 asja ja administratiivasju (kuna administratiivasjad olid ka 309 asja ja administratiivasju (kuna administratiivasjad olid ka nimetatud osakonna kohtunikkude lahendada) 30 ehk iga kohtuniku kohta 15 asja, kokku iga kohtuniku kohta 324 asja. Sama ringkonnakohtu II astme kriminaalosakonnas 2 kohtunikuga on asju lahendatud 773 ehk iga kohtuniku kohta 357 asja.

Viljandi Ringkonnakohtus on lahendatud: tsiviilosakonnas 5 kohtunikuga I astme asju 1021, seal hulgas raskemat liiki 666, ehk iga kohtuniku kohta 133, ja kergemat liiki asju 355, ehk iga kohtuniku kohta 71, ja II astme asju 927, ehk iga kohtuniku kohta 185, kokku 1948 asja ehk iga kohtuniku kohta keskmiselt 389 asja; kriminaalosakonnas 5 kohtunikuga I astme kriminaalasju 236, ehk iga

Tallinna Ringkonnakohtu ringkonnas 1937. aastal.

Lõpetatud ja kuuluvuse järgi ära saadetud			Lõpetamiseks saadetud toimetuste arv	Täiendamiseks tagasi saadetud toimetuste arv	Lõpetamata 1938. aastaks				Uurimistoimetustes tarvitusele võetud takistusabinõud							
Prokurörile	Jaoskonna-kohtunikele	Teistele asutistele			Toimetusi	Nendes vastutusele võetuid	Nendes toimetustes vastutusele võetuid	mehi	naisi	Isikute arv	Kämeeste vastutusele andmine	Nende poolt esitatud vastutuse rahasumma kroonides	Kautsjoni võtmine	Kautsjoni summa kroonides	Vangistus	Tagotsitavaid
1	—	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
12	—	2	2	2	9	1	1	—	7	—	—	2	2000	3	—	
231	5	3	35	16	21	1	1	—	49	—	—	1	300	71	26	
207	9	12	49	25	27	3	1	—	46	—	—	2	250	92	—	
140	12	12	26	11	20	2	2	—	40	1	—	1	50	74	2	
120	13	3	29	13	46	11	5	—	58	—	—	2	320	60	—	
143	12	7	34	7	17	8	4	1	62	1	—	1	500	49	3	
116	4	7	30	12	16	—	—	—	44	1	2	—	—	75	2	
18	2	—	4	5	4	1	1	—	9	—	—	—	—	5	—	
30	1	1	13	3	4	—	—	—	20	—	—	—	—	4	1	
18	1	1	6	—	1	1	—	—	6	1	—	3	300	4	—	
1036	59	48	228	94	166	28	15	1	341	4	2	3000	14	5720	437	38

Tartu Ringkonnakohtu ringkonnas 1937. aastal.

237	7	13	91	27	14	2	1	—	146	2	—	—	—	76	—	
250	11	9	42	23	13	12	—	—	78	7	3	3000	2	600	151	27
192	21	6	54	11	17	1	—	—	86	6	—	6	2840	102	1	
207	12	17	56	9	11	—	—	—	42	—	—	4	1100	164	—	
124	21	16	33	21	17	—	—	—	72	3	2	200	2	300	42	—
139	5	10	43	19	10	6	—	—	72	—	—	5	800	64	—	
1149	77	71	319	110	82	21	1	—	496	18	5	3200	19	5640	599	37

kohtuniku kohta 47, ning II astme kriminaalasju 626, ehk iga kohtuniku kohta 125, kokku 862 asja, ehk iga kohtuniku kohta 172 asja.

Kohtu-uurimise toimetusi oli 1937. a. 3829 (3539), neist viidi lõpule 3444 ehk 89,95% (3146 ehk 88,90%), mis iga üksiku jaoskonna kohtu-uuriija kohta teeb läbistikku 143 asja (131). Kui nende hulgast eraldada 2 tähtsamate asjade kohtu-uuriija poolt lahendatud 20 toimetust, siis tuleb iga jaoskonna kohtu-uuriija kohta 155 lõpetatud asja aastas ehk umbes 13 asja kuus (142, resp. kuus 12). Lõpetamata jäi eeluurimistoimetusi 385 ehk 10,05% (393 ehk 11,10%).

Kõige suurem hulk lõpetatud uurimisi oli Tartu 2. jaoskonnas, nimelt 270, siis Tartu 1. jsk. — 257 ja Tallinna 1. jsk. — 244 asja.

Jaoskonnakohtunikude toimetuste arv on eelmise aasta 107 277-lt tõusnud 111 620-le, neist on aasta jooksul lahendatud 105 807 asja ehk 94,79%, nimelt 56 244 kriminaal-, 48 819 tsiviil- ja 744 administ-

Aruanne uurimistoimetuste arvu üle

Jaoskonna nimetus	Lõpetamata 1937. aastaks				Juurde tulnud 1937. aastal					Kokku asju 1937. aastal	Uurimistoimetused vältasid					
	Toimetusi	Nendes vastutusele võetuid			Toimetusi	Nendes vastutusele võetuid			Nende hulgas alaealisi 17 aastani		Nendes toimetustes vastutusele võetuid oli vahi all	1 kuuni	3 kuuni	6 kuuni	1 aastani	Üle 1 aasta
		mehi	naisi	—		mehi	naisi	—								
Rakvere jsk.	14	1	—	—	166	152	1	51	6	180	91	60	18	11	—	
Paide "	14	6	4	—	117	129	—	57	3	131	76	43	7	3	2	
Jõhvi "	29	1	—	—	136	89	2	48	3	165	64	48	19	23	11	
Narva "	25	6	1	—	121	144	3	50	6	146	61	41	19	15	10	
Kokku	82	14	5	—	540	514	6	206	18	622	292	192	63	52	23	

Aruanne uurimistoimetuste arvu üle

iljandi 1. jsk.	12	3	2	—	173	137	2	61	5	185	96	69	16	4	—
" 2. "	16	7	5	—	138	86	1	41	5	154	64	69	19	2	—
Pärnu "	18	2	—	1	162	83	3	39	3	180	110	50	17	3	—
Kokku	46	12	7	1	473	306	6	141	13	519	270	188	52	9	—

ratiivasja, mis läbiseigi (arvestades 59 kohtunikku — 55 jsk.-kohtunikku ja 4 lisajsk.-kohtunikku) ühe kohtuniku kohta teeb 1793 asja (eelm. a. lahendati 100 920 asja, s. o. 94,07% ehk iga kohtuniku poolt keskmiselt 1704 asja). Aasta lõpul jäi lahendamata 5813 asja ehk 5,21%, nende hulgas 1648 kriminaal-, 4114 tsiviil- ja 51 administratiivasja ehk jaoskonna kohta läbistikku 105 asja (eelm. a. jäi lahendamata 6357 asja, s. o. 5,93% ehk iga jaoskonna kohta läbistikku 115 asja).

Kõige suurem läbivaadatud asjade arv oli Tallinna 6. jaoskonnas, nimelt 3557 asja (2962), selle järel Tallinna 4. jsk. — 3510 asja (3278) ja järgmisena Tallinna 7. jsk. — 3508 asja (3396). Nagu 1936. aastal ja ka eelmistel aastatel, osutusid ka sel aastal kõige väiksemateks Hiiumaa jaoskond 643 (696) asjaga, Suure-Jaani jaoskond 863 (859) asjaga ja Tõrva jaoskond 1081 (1045) asjaga.

Keskmiselt lahendati iga jaoskonnakohtuniku poolt Tallinna Ringkonnakohtu ringkonnas 2332 asja (2271), Tartu Ringkonnakohtu ringkonnas 1704 asja (1578), Rakvere Ringkonnakohtu ringkonnas 1891 (1821) asja ja Viljandi Ringkonnakohtu ringkonnas 1565 asja (1480).

Peale otsese töö jaoskondades võtsid jaoskonnakohtunikud osa ringkonnakohtu istungeist teise astme asjus asja ettekande kohustuseta.

Rakvere Ringkonnakohtu ringkonnas 1937. aastal.

Lõpetatud ja kuuluvuse järgi ära saadetud			Lõpetamiseks saadetud toimetuste arv	Täiendamiseks tagasi saadetud toimetuste arv	Lõpetamata 1938. aastaks				Uurimistoimetustes tarvitusele võetud takistusabinõud							
Prokuröride	Jaoskonna-kohtunikele	Teistele asutistele			Toimetusi	Nendes vastutusele võetuid	Nendes toimetustes vastutusele võetuid oli vahel all		Altkirja võtmise mitte-lahkumise üle	Vanemate või ülemuse valve alla andmine	Käimeeste vastutusele andmine	Nende poolt esitatud vastutuse rahasumma kroonides	Kautsjoni võtmine	Kautsjoni summa kroonides	Vangistus	Tagaotsitavaid
					mehi	naisi	Isikute arv	Isikute arv								
155	5	3	35	12	17	1	—	83	1	—	—	1	500	57	1	
105	12	1	24	9	13	16	5	54	5	—	2000	4	750	64	1	
123	9	7	38	20	26	2	1	40	4	3	1800	1	200	56	4	
124	4	—	33	13	18	18	—	46	2	1	150	—	—	56	4	
507	30	11	130	54	74	37	25	223	12	5	3950	6	1450	233	10	

Viljandi Ringkonnakohtu ringkonnas 1937. aastal.

154	6	6	60	5	19	6	4	—	57	2	—	3	95	66	—
121	11	5	41	7	17	8	4	—	33	—	—	—	—	47	1
146	6	1	69	6	27	2	1	—	29	3	—	3	95	42	—
421	23	12	170	18	63	16	9	—	119	5	—	6	190	155	1

Kohtute tegevusest annavad pildi järgmised arvud.

Kohtukojas 1937. aasta jooksul lahendatud asjade üldarvule 1721 (1936) võib vastu seada samal aastal Riigikohtule tulnud 550 (492) kaebust Kohtukoja otsuste ja määruste peale, mis esimesest arvust oleks 31,88% (25,41%). Riigikohtus 1937. a. läbivaadatud 599 otsusest tühistati 120, mis teeb 20,03% (19,40%), nimelt 452 tsiviilasjas 104 otsust ehk 23,01% (23,30%) ja 147 kriminaalasjas 16 otsust ehk 10,88% (8,02%).

Ringkonnakohtutes kui I astme kohtutes lahendatud asjade üldarvule 9416 võib vastu seada Kohtukotta ringkonnakohtute otsuste peale antud edasikaebuste teel aasta jooksul tulnud uute asjade üldarvu 1608 ja Riigikohtule antud 74 revisjonkaebust administratiivasjus, kokku 1682 kaebust, mis teeb üldiselt 17,86% esimesest arvust (20,27%). Kohtukojas läbivaadatud 1725 asjas tühistati otsuseid 595 ehk 34,49% (23,71%), nimelt 934 tsiviilasjas 398 otsust ehk 42,61% (28,68%) ja 791 kriminaalasjas 197 otsust ehk 24,91% (16,79%). Administratiivasjus on muudetud Riigikohtus läbivaatamisel olnud ringkonnakohtute 65 otsusest 16, mis teeb 24,62% (27,72%), nimelt on muudetud Tallinna Ringkonnakohtu 26 otsusest 6 ehk 23,08% (34,09%), Tartu Ringkonnakohtu 19 otsusest 5 ehk 26,32%

Aruanne asjade liikumise üle Sõjaringkonnakohtus 1937. a.

Jäi järele 1. jaan-ks 1937	1937. a. juurde tulnud					1937. a. oli toimetuses asju	Istungite arv		1937. a. jook-sul otsustatud			Asju, milledes kaebused järgnenud		Otsustamata asjades vältas toimetus			
	Sõjaprokuröriilt SKS § 720 korras	Väeosakohtutelt apellatsioon korras	Muud asju (liitmised, koostamised, SKS § 1146, 951 jne. korras)	Kokku	Avalikke istungeid		Korraldavaid istungeid	Avalikel istungitel	Korraldavatel istungitel	Kokku lõpetatud	Jäi järele 1937. a. lõpuks	Kassatsioonikaebusi ja proteste	Erakaebusi	Otsustamata asjades vältas toimetus			
														3 kuuni	6 kuuni	1 aastani	Üle 1 aasta
8	166	16	89	271	289	69	72	230	48	278	11	20	—	9	2	—	—

(20,00%), Rakvere Ringkonnakohtu 8 otsusest 2 ehk 25,00% (6,67%) ja Viljandi Ringkonnakohtu 12 otsusest 3 ehk 25,00% (41,18%).

Ringkonnakohtutes kui II astme kohtutes aruandeaastal lahendatud asjade üldarvule 9205 võib vastu seada Riigikohtule samal ajal tulnud kaebused ringkonnakohtute II astme otsuste peale üldarvus 1142, mis välja teeb 12,41% esimesest arvust (10,77%). Riigikohtus aruandeaastal läbivaadatud 1231 ringkonnakohtute II astme asjus tühistati otsuseid 224 ehk 18,20% (22,11%), neist 762 tsiviilasjas 162 ehk 21,26% (25,32%) ja 469 kriminaalasjas 62 ehk 13,22% (15,15%).

Üksikute ringkonnakohtute suhtes oleks tähendada, et tsiviil-asjus tühistati Tallinna Ringkonnakohtu 263 otsusest 72 ehk 27,38% (29,82%), Tartu Ringkonnakohtu 189 otsusest 36 ehk 19,05% (19,64%), Rakvere Ringkonnakohtu 121 otsusest 22 ehk 18,18% (28,00%) ja Viljandi Ringkonnakohtu 189 otsusest 32 ehk 16,93% (24,29%). Kriminaalasjus tühistati Tallinna Ringkonnakohtu 201 otsusest 30 ehk 14,93% (18,71%), Tartu Ringkonnakohtu 117 otsusest 19 ehk 16,24% (10,28%), Rakvere Ringkonnakohtu 85 otsusest 8 ehk 9,41% (20,90%) ja Viljandi Ringkonnakohtu 66 otsusest 5 ehk 7,58% (11,00%).

Jaoskonnakohtunikkude poolt aasta jooksul lahendatud asjade üldarvule 105 807 vastu seades ringkonnakohtutele ja Riigikohtule samal aastal antud edasikaebuste üldarvu 9414, leiame, et see esimesest arvust teeb 8,90% (9,55%). Ringkonnakohtute II astmes läbivaadatud jaoskonnakohtunikkude 9205 otsusest tühistati 3420 otsust ehk 37,15% (36,84%), nimelt 5039 tsiviilasjas 2331 ehk 46,26% (45,31%) ja 4166 kriminaalasjas 1089 otsust ehk 26,14% (27,16%). Jaoskonnakohtunikkude otsuseid tühistati tsiviilasjus Tallinna Ringkonnakohtus 1672 otsusest 812 ehk 48,56% (46,68%), Tartu Ringkonnakohtus 1811 otsusest 837 ehk 46,22% (44,20%), Rakvere Ringkonnakohtus 629 otsusest 221 ehk 35,14% (39,75%) ja Viljandi Ring-

konnakohtus 927 otsusest 461 ehk 49,73% (49,84%). Kriminaal-
asjus tühistati jaoskonnakohtunikkude otsuseid Tallinna Ringkonna-
kohtus 1513 otsusest 445 ehk 29,41% (26,32%), Tartu Ringkonnakohtus
1213 otsusest 350 ehk 28,85% (29,52%), Rakvere Ringkonnakohtus
814 otsusest 164 ehk 20,15% (23,85%) ja Viljandi Ringkonnakohtus
626 otsusest 130 ehk 20,77% (27,50%). Riigikohtus läbivaadatud
jaoskonnakohtunikkude 123 otsusest administratiivasjus tühistati 52
otsust, ehk 42,28% (40,30%).

Tsiviilkohtute kõrval kujunes Sõjaringkonnakohtu tegevus
1937. a. järgmiselt: kokku oli selles kohtus toimetada 289 asja
(277), nendest on aasta jooksul lahendatud 278 (259) asja ja jäi lahendamata
11 asja (18). Aasta jooksul tuli Riigikohtule Sõjaringkonnakohtu
otsuste ja määruste peale 21 kaebust, mis 278 lahendatud
asja kohta teeb 7,55% (10,81%). Läbivaadatud 21 otsusest tühistas
Riigikohus 3 otsust ehk 14,29% (3,45%).

Lõppeks võib märkida, et kohtuasjade üldarv, mis Vabariigi
algusest kuni 1931. aastani järjest kasvavat tendentsi näitas, ning
siis haripunktini, 231 151 asjani jõudis, kaldus tollest ajast saadik
vähenemisele ja langes 1936. a. 144 462 asjale. Läänud aastal on aga
asjade üldarv jällegi tõusma hakanud ja näitab 146 678 asja. See-
juures tuleb tähendada, et algprotsesside arv on läinud aastal suure-
nenud 4605 asja võrra (jaoskonnakohtunikkude juures 3664, kohtu-
uurijate juures 276 ja ringkonnakohtutes I astmes 665 asja võrra).
Vähenenud on aga edasikaebuste arv (Kohtukotta 208 ja ringkonna-
kohtute II astmesse 245 asja võrra) ja et läinud aastal on asju roh-
kem otsustatud kui eelmisel aastal, siis otsustamata asjade tagavara
on vähenenud ümmarguselt 1000 asja võrra.

Riigikohtu tegelus.

Administratiivosakond.

*Kas sel juhul, kui kulusid tagasinõudja omavalitsus Hoolekande
seaduse § 22 ja 23 nõuded on täitnud, on tema kulude tagasinõud-
mise õigus alal hoitud?*

Vastus: jaatav.

Hoolekande seaduse § 21 põhjal on omavalitsusasutisel õigus
tagasi nõuda esialgseks abiandmiseks tarvitatud kulusid abitarvi-
taja eest hoolt kandma kohustatud asutiselt, kusjuures viimasel ei
ole õigust keelduda nende kulude katmisest või vaielda nende suu-
ruse või otstarbekohasuse vastu, kui abiandja on kinni pidanud oma
harilikkudest abiandmise viisidest ja seaduslikest abiandmise mää-

radest. § 21 ettenähtud kulude tagasinõudmise õigus kustub HS § 22 ettenähtud juhtudel, s. o. kui pärast esimest abiandmist abi andnud omavalitsusasutis kahe nädala jooksul sammusid ei astu abi andma kohustatud asutise kindlakstegemiseks või pärast selle kindlakstegemist ja § 23 ettenähtud juhul pärast kulude kandmist, kulude tasumise nõudmisega ühe kuu jooksul ei esine, s. t. ei pöördu vastava omavalitsusasutise poole kulude tagasinõudmisega.

On kulusid tagasinõudja omavalitsus § 22 ja 23 nõuded täitnud, siis on tema kulude tagasinõudmise õigus alal hoitud. Hoolekande seadus ei näe ette, et see õigus kustuks juhul, kui nõudja asutis kulude tasumisest äraütleva otsuse peale ei esine AKK § 9 ettenähtud tähtajal administratiivkohtus kulude tagasinõudmisega. Niisugused avaliku õiguse alusel põhinevad nõudmised, mis oma sisult on vaidlused kahe asutise vahel küsimuses, kes neist on kohustatud antud juhul hoolekandekulud tasuma, on Hoolekande seadus alluvaks teinud administratiivkohtule ja nende lahendamine toimub AKK § 22 p. 3 alusel ega ole sõltuvaks tehtud nõudmise rahuldamata jätnud asutise otsuse tühistamisest. Seadus ei näe ette erilist tähtaega nõudmise esitamiseks administratiivkohtule, nagu seda näevad ette HS § 207 ja 208, milledele revisjonkaebuses toetutakse ja milledele on ette nähtud otsuste vastu kaebuste esitamise tähtaeg. Hoolekandekulude tagasinõudmine mitte asutistelt, vaid isikutelt toimub HS § 25 ettenähtud juhtudel tsiviilkohtu korras ja § 10¹, 23¹ ja 94 ettenähtud juhtudel administratiivkorras ja nende nõudmiste tõstmiseks ei ole ka Hoolekande seaduses erilist tähtaega ette nähtud.

(Rkha toim. nr. 98 I — 1938.)

Kas asjaolu, et esitamiskirjas puuduvad andmed Riigivolikogu liikme kandidaadi vanuse kohta, põhjustab esitamiskirja tühistamist?

Vastus: jaatav.

Riigivolikogu valimise seaduse § 38 alusel Valimiste Peakomitee on õigustatud tühistama need kandidaatide esitamiskirjad, mis ei vasta selle seaduse seitsmenda peatüki nõuetele. Seitsmendas peatükis asetseva § 31 esimene lõige ütleb, et iga kandidaat esitatakse kirjalikult Valimiste Peakomiteele sellele paragraafile lisandatud üldise vormi kohaselt ja selles märgitud andmetega, ning sama paragraafi teine lõige ütleb, et kandidaadi esitamiskiri, mis võib olla koostatud iga kandidaadi kohta ka mitmel ühesugust teksti sisaldaval lehel, peab alla kirjutatud olema vähemalt 150 hääleõigusliku kodaniku poolt sellest valimisringkonnast, kust kandidaadi esitamiskiri esitatakse. §-le 31 lisandatud üldise vormi kohaselt peab esitamiskirjas ära tähendatud olema ka kandidaadi vanus, ja kuna § 31 teise lõike järgi esitamiskiri võib olla koostatud ka mitmel, kuid ühesugust teksti sisaldaval lehel, siis peab ka igal lehel kandidaadi

vanus ära tähendatud olema. Seega leht, millel kandidaadi vanus pole ära tähendatud, ei vasta § 31 esimese ja teise lõike nõuetele, s. o. ei ole seaduspärane ja järelikult seda lehte ei saa arvestada. Kui aga järelejäänud lehtedel on soovitusallkirju kokku vähem kui 150, siis see esitamiskiri ei vasta Riigivolikogu valimise seaduse 7. peatüki (§ 31) nõuetele ja Valimiste Peakomitee on õigustatud sama seaduse § 38 alusel selle tühistama.

(RkHA toim. nr. 224 II — 1938.)

Kas toetuse saamine Ajutise veneaegsete pensionäride toetamise seaduse alusel vabastab isikumaksu maksmisest?

Vastus: eitav.

Valla isikumaksu seaduse (RT 1936— 50) § 9^a ja Vallaseaduse § 117 p. 2 põhjal on isikumaksust, resp. kogukonnamaksust vabastatud riigi, omavalitsuse või eraasutiste hoolekandel ülalpeetavad, samuti ka riigi või omavalitsuse poolt hoolekandelist abi saavad isikud. Hoolekandelist abi saavateks isikuteks tuleb pidada isikuid, kes saavad abi Hoolekande seaduse põhjal ja selles seaduses ettenähtud korras. Toetuse saamine Ajutise veneaegsete pensionäride toetamise seaduse alusel ei ole hoolekandeline abi. Hoolekande seaduse (RT 1935 — 43) § 1, 3 jt. nimetavad otseselt hoolekandeliseks abiks hoolekande korras antavat abi ja eriti selle seaduse § 3 teeb otsesest vahet hoolekandelise abi ja mõne teise seaduse põhjal saadava pensioni, abiraha või muu toetuse vahel. Hoolekandelise abi mõistet ei saa seletada nii laialdaselt, et selle alla võiks viia igasugused toetused ja abirahad, mis seaduses hoolekandeliseks abiks ei ole nimetatud.

(RkHA toim. nr. 42 I — 1938.)

M. T.

Tsivillosakond.

Millisest ajast tuleb lugeda TTS § 372 ettenähtud ettevõtte kindlustusühingu alla kuuluvaks ja kindlustusühing vastutavaks ettevõtte tööde juures töölisega juhtunud õnnetuste tagajärjel, kas sellest momendist, millal vastav töökaitseinspektor arvab ettevõtte kindlustusühingu alla (TTS § 443, 448), või momendist, millal ettevõtte suhtes on tekkinud selline faktiline olukord, et ta oma tootmisala ja tööliste arvu poolest TTS eeskirjade kohaselt peaks kuuluma kindlustusühingu alla?

1912. a. 23. juuni tööliste kindlustusseadusega ja ühes selle hili-semate muudatuste ning täiendustega, mis moodustab kodifitseeritud kujul TTS IV peatüki (§ 372—491), muudeti ettevõtja indi-

viduaalne vastutus õnnetusjuhtumi puhul töölisega tööõnnetuse vastu sundusliku kindlustuse süsteemiga. See sundkindlustus toimub eriti selleks loodud kindlustusühinguis, mille liikmeiks sunduslikult on kõik vastava tööstusringkonna ettevõtjad, kelle ettevõtted kuuluvad TTS § 372 loendatute liiki, kusjuures ettevõtjad kannavad ühingu asjade eest tööliste kindlustuse alal ühisvastutust (TTS § 375, 378, 379). Nende seaduse-eeskirjade järgi on tööliste kindlustamine selleks moodustatud kindlustusühinguis ettevõtjate kohustus, mis tekib seaduse enese jõul, sõltumata ettevõtjate tahtest ja soovist. See on ainuke viis, mis seadus annab ettevõtjatele selleks, et täita nende peale seadusega pandud kohustust, kindlustada töölisi ja nende perekondi õnnetusjuhtumite tagajärgede eest. Kuid kindlustusühingu liikmeks astumine ja sealt lahkumine ei toimu automaatselt, vaid see toimub ainult riigivõimu esindaja — töökaitseinspektori korraldusel (TTS § 443, 448). Selleks, et töökaitseinspektor võiks teha korraldusi ettevõtete arvamiseks kindlustusühingu alla, peavad nende ettevõtete valdajad, kelle ettevõtte veel ei ole kindlustusühingu all, saatma talle kindlaksmääratud korras ja tähtaegadel teateid ettevõtte valmistusala ja selles töötavate isikute arvu kohta. Sellest aga järgneb, et vastav ettevõtte võib sattuda kindlustusühingu alla ainult töökaitseinspektori korraldusel. Kuni selle korralduseni ei saa ettevõtte valdajat lugeda ka kindlustusühingu liikmeks (TTS § 378) ega vabane ta selle momendini ka individuaalsest vastutusest õnnetusjuhtumi tagajärjel TTS § 380). TTS ei näe ette normi, mis õigustaks kindlustusühingut omal algatusel arvama ettevõtteid enda alla või sundida ettevõtte valdajaid astuma tema liikmeks. On aga asi nii, siis ei saa kindlustusühingu peale panna vastutust ka neis ettevõtteis juhtunud õnnetuste eest, mis pole seaduses ettenähtud korras arvatud tema alla ja mille valdajad pole tema liikmed ning ei tasu talle TTS ja põhikirjas ettenähtud maksusid, millest moodustub abiandmise kapital.

(RkhT toim. nr. 545 — K, 1937.)

Kas abielunaine, kelle alaline elukoht on Eestimaa maaõiguse kehtivuse piirkonnas ja kes ajutiselt Tallinnas viibides teeb seal testamendi oma abielumehe kasuks, peab BES § 1991 eeskirjade kohaselt testamendi tegemise juurde kutsuma erilise nõuandja?

Et vastata sellele küsimusele, tuleb selgitada, millise iseloomuga on BES § 1991 ettenähtud kitsendused testamendi tegemisel, nimelt, kas tuleb neid viia eeskirjade alla, mis korraldavad abielunaise testamendi tegemise võimet, või tuleb neid viia eeskirjade alla, mis korraldavad testamendi vormi. § 1991 on paigutatud peatükki, mis käsitleb testamendi tegemise võimet (Von der Fähigkeit zur Errichtung eines Testamentes). BES § 1984 järgi on testamendi tegemiseks

võimeline iga füüsiline isik, kes on terve meelemõistuse juures ja kes võimeline on tegema korraldusi oma vara üle ja kes seejuures võib selgelt avaldada oma tahet. § 1991 sisaldab eeskirju, mis kitsendavad abielunaise testamenditegemise võimet ja nimelt selles mõttes, et Liivimaal ja Eestimaal (välja arvatud Tallinn, s. t. Eestimaa linnaõiguse kehtivuse piirkonnad) naine võib oma abielumehe kasuks testamendi teha mitte muidu, kui kutsudes juurde erilise nõuandja, teiste isikute kasuks võib ta testamendi teha ainult mehe nõusolekul ja heakskiitmisel. Seejuures § 1991 eeskirjad ei tee vahet vara kohta, mille kohta naine teeb testamendi, nimelt kas see on naise erivara või abiellu toodud ja mehe valitsemisel olev vara. Järelikult, kui abielunaine Liivi- või Eestimaal (välja arvatud Tallinn) on testamendi teinud BES § 1991 eeskirjade vastaselt, siis asjast huvitatud isikute nõudel kuulub see testament tühistamisele BES § 2789 p. 1 põhjal (mille allikadena on märgitud muu seas § 1984 jj. ning nende all toodud allikad), sest et testamendi tegemisel puudus nõuandja, mis aga on seaduse eeskirjades nõutav selleks, et abielunaine oleks võimeline tegema surma juhuks korraldust oma vara kohta. Neist kaalutlusist järgneb, et BES § 1991 kuulub oma sisult nende õigusnormide hulka, mis korraldavad teovõime üht avaldust, nimelt testimisvõimet. Seepärast tuleb seda võimet käsitada BES sissejuhatuse art. XXVIII põhjal, mille järgi isiku õigus- ja teovõime (Rechts- u. Handlungsfähigkeit, venekeelses tekstis ebatäpselt tõlgitud ühe sõnaga — правоспособност) tuleb määrata tema alalise elukoha seaduse järgi (domitsiili põhimõte). Järelikult, kuigi abielunaine, kelle alaline elukoht on Eestimaa maaõiguse kehtivuse piirkonnas, teeb testamendi Tallinna linnas, kus kehtiva Eestimaa maaõiguse järgi abielunaine võib testamendi teha ilma abielumehe nõusolekuta ja heakskiitmiseta või nõuandja osavõtuta, siis BES sissejuhatuse art. XXVIII põhjal jääb selline abielunaine oma testimisvõime suhtes ikkagi alluvaks oma alalise elukoha seadusele, mis pärast testamendi tegemisel oma mehe kasuks ta peab juurde kutsuma erilise nõuandja. Seda seisukohta ei kõiguta millegagi BES sissejuhatuse art. XXXVI, mis üldse ei korralda toiminguosaliste õigus- või teovõimet, vaid annab eeskirju juriidilise toimingu vormi kohta, määrares, et juriidiline toiming oma vormi poolest võib olla koostatud nii nende tegemise kui ka nende täitmise koha seaduste järgi.

(RkhT toim. nr. 415 — K, 1937.)

Kui üks abikaasa on kriminaalkohtu poolt karistatud Abielu seaduse § 29 ettenähtud viisil, ning teine abikaasa sel põhjusel on õigustatud nõudma abielulahutust, siis mis momendist tekib tal õigus nõuda abielulahutust ja kas see õigus lahutuse nõudmiseks aegub ja millise aja vältel?

Abielu seaduse § 29 mõte seisab selles, et juhul, kui üks abikaasa on karistatud mõne raske kuriteo eest pikemaegse vangistusega (endine vangirood) või veel raskema karistusega, samuti vangistusega varguse, kelmuse või võõra vara omastamise eest, siis selline karistus kompromiteerib seda abikaasat, võttes temalt ausa ja korraliku inimese nime. See karistus võib purustada eeldused korralikuks ja rahulikuks perekonnaeluks. Karistatu abikaasal võib osutada raskeks ja vastikuks koos elada inimesega, kes on sattunud karistatud isikute nimekirja. Seepärast ei saaks sellistel juhtudel keelata teisele abikaasale lahutust ja teda sundida koos elama isikuga, kelle kuritegelikud eluviisid oleksid talle talumatud. Algmomendiks, millal abikaasa võib Abielu seaduse § 29 põhjal nõuda lahutust, osutub kohtuotsuse jõustumise moment, sest sellest momendist tekivad õieti kõik tagajärjed, mis on seoses kohtuotsuse täitmiseega. Järelikult ei saa ka süütule abikaasale keelata esitada sellest momendist abielulahutuse palvet. Kui asuda seisukohale, nagu võiks abielulahutuse palvet esitada alles siis, kui kaebelune karistuse kandmisest vabaneb, siis võiks kujuneda hoopis ebaloogiline seisund: kui üks abikaasa on eluaegsele sunnitööle mõistetud, siis süütu abikaasa ei saaks üldse nõuda lahutust, samuti peaks pikemaks ajaks vanglasse mõistetud kurjategija abikaasa kauem ootama lahutuse võimalust, kui näit. väikese karistusega nuheldud varga abikaasa. Edasi tekib küsimus, kas see nõudeõigus võib mõningail asjaoludel kustuda, samuti aeguda ja kui pika aja jooksul. Meie Abielu seaduse § 29 ei anna sellele küsimusele otsest vastust, kuid käsitades TKS § 9 juhatusel seaduse analoogiat ning arvestades, et Abielu seaduse § 21 ja 22 näevad ette andestamist teise abikaasa poolt teatavate, lahutust põhjendavate asjaolude kohta, ei saaks olla kahtlust, et ka sel juhul, kui abikaasa on teisele tema kuriteo ja sellele järgnenud karistuse tõsiselt andestanud, õigus abielulahutuse nõudmiseks seeläbi kustub. Samuti tekib andestamiseks eeldus juhul, kui süütu abikaasa, olles teadlik teise abikaasa kohtuliku karistuse üle, sellest hoolimata jätkab abielulist kooselu oma abikaasaga pikema aja jooksul. Kuna abielulahutuse nõudmiseks Abielu sead. § 29 põhjal erilist aegumistähtaega pole ette nähtud, millal seal ette nähtud õigus nõuda abielulahutust igal juhul tuleb lugeda kustunuks, nagu näit. § 21, siis tuleb sel juhul rakendada üldaegumise tähtaega 10 a. (BES § 3620), mida tuleb arvata momendist, millal kohtuotsus astus seadusjõusse (BES § 3623).

(RkhT toim. nr. 406 — K, 1937.)

T. G.

Vastutav toimetaja: R. Räägo.

Väljaandja: Tartu Õigusteadlaste Selts.

O./ü. K. Mattieseni trükikoda, Tartu, 1938.

KAASTÖÖLISTELE!

Ajakirja mahutavuse tõstmiseks on nõutav, et avaldamiseks saadetud artiklid oleksid võimalikult kokku surutud. — Käsikirjad olgu selgesti loetavad; eriti soovitatav on masinakiri. — Korrektuurides on lubatud ainult trükivigade parandus ja äärmisel juhul üksikute sõnade muutmine. — Toimetus jätab enesele õiguse käsikirju lühendada. Ühtluse tõstmiseks alluvad kõik käsikirjad keelelisele korrektuurile. — Autorid võivad saada artikleist äratõmbeid, mis soov tuleb märkida käsikirjale. Äratõmmete, artiklis kasutatud klišeede ja toimetuse kaudu tehtud tõlgete kulud kannab autor.

Käsikirjad saata aadressil: „Õiguse“ toimetus, Tartu, Lai tän. 34.

1938. a. ilmub juriidiline ajakiri

„ÕIGUS“

üheteistkümnendal aastal.

TOIMETUS:

R. Räägo (peatoimetaja), **E. Ein**, **K. Grau**, **T. Grünthal**, **H. Kadari**, **J. Kleesment**, **A.-T. Kliimann**, **E. Maddisoo**, **A. Palvadre**, **K. Parts**, **J. Uluots**
A. Mägi (toimetuse sekretär).

Sisuks juriidilised artiklid, kodu- ja välismaa seadusandluse ülevaade, kohtute tegelus; eriti rõhutatakse Riigikohtu tegeluse käsitlemist.

Lisana annab „Õigus“ Riigikohtu 1936. ja 1937. a. otsuseid.

Lähemateks kaastöolisteks on Tartu ülikooli õigus-teaduskonna õppejõud, riigikohtunikud, vanemad kohtutegelased jne.

Aasta jooksul ilmub 10 numbrit.

Tellimishind: 8 krooni aastas, üksiknumber 85 s.

On veel saadaval ajakirja kõik eelmised aastakäigud (1920.—1937. a. ühes lisadega) hinnaga kr. 103.50. Üksikaastakäike ühes vastavate lisadega on saadaval hinnaga: 1920. a. — kr. 1.50; 1921. a. — kr. 3; 1922. a. nr. 5—8 — kr. 4; 1923. ja 1924. a. à kr. 4; 1925.—1928. a. à kr. 4.50; 1929.—1935. a. à kr. 7, 1936.—1937. a. — à kr. 8.

Toimetus ja talitus: Tartu, Lai tän. 34.

Toimetuse sekretäri kõnetunnid sealsamas iga kolmap. ja reede, kell 12—13.

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised.

Ilmus 13. okt. 1938.

Hind 85 senti

HESTI
MAHVUSRAAMATUKOGU
AR

V 80
3